

Zápis

z pracovní porady krajských úřadů, Magistrátu hlavního města Prahy, Úřadu městské části Praha 1 a odboru všeobecné správy Ministerstva vnitra na úseku státního občanství konané ve dnech 9. a 10. února 2016 ve vzdělávacím zařízení Institutu pro veřejnou správu v Benešově

Přítomni:

- zástupci krajských úřadů, Magistrátu hlavního města Prahy a Úřadu městské části Praha 1 - dle prezenčních listin
- za Ministerstvo vnitra JUDr. Václav Henych, Mgr. Petr Šťastný, Mgr. Kateřina Uhrová, JUDr. Jana Hálová, Mgr. Ivana Beránková

Obsah:

A. Úsek státního občanství	str. 2
I. Zjišťování státního občanství	str. 2
II. Nabývání státního občanství udělením	str. 14
III. Nabývání státního občanství prohlášením	str. 22
IV. Nabývání státního občanství narozením a určením otcovství	str. 30
V. Pozbývání státního občanství	str. 36
B. Matriční úsek	str. 38
Seznam příloh	str. 45

A. Úsek státního občanství

I. ZJIŠŤOVÁNÍ STÁTNÍHO OBČANSTVÍ

- 1. K § 44 zákona č. 186/2013 Sb., o státním občanství České republiky a o změně některých zákonů (zákon o státním občanství České republiky) - V jaké fázi provádět archivní šetření za účelem určení místní příslušnosti krajského úřadu, který má zjišťovat státní občanství fyzické osoby.
KÚ Plzeňského kraje a KÚ Libereckého kraje**

Krajské úřady¹ přistupují rozdílně k určování místní příslušnosti správního orgánu v řízeních o zjištění státního občanství České republiky a vydání osvědčení o státním občanství České republiky, která se týkají fyzických osob, které ukončily pobyt na území České republiky před rokem 1949. Některé úřady vycházejí z údaje o místě posledního faktického bydliště fyzické osoby a některé z údaje o domovské příslušnosti fyzické osoby, o jejíž státní občanství se jedná. Je proto nezbytné sjednotit postup všech dotčených úřadů tak, aby nadále při zjišťování místní příslušnosti postupovaly níže uvedeným způsobem.

V souladu s ustanovením § 44 zákona o státním občanství České republiky je k vydání osvědčení o státním občanství České republiky příslušný krajský úřad podle místa trvalého, popřípadě posledního trvalého pobytu fyzické osoby, o jejíž státní občanství se jedná, na území České republiky. Pokud fyzická osoba trvalý pobyt na území České republiky nikdy neměla, je místně příslušným úřadem Úřad městské části Praha 1.

Smyslem uvedeného ustanovení je určení úřadu, který by vedl evidenci o nabytí či pozbytí státního občanství České republiky. Který úřad potřebné údaje eviduje, stanoví § 55 zákona o státním občanství České republiky. Od roku 1949 byly touto činností pověřeny okresní národní výbory, případně okresní úřady², a to až do zrušení okresních úřadů dne 31.12.2002. V souvislosti s ukončením činnosti okresních úřadů³ přešla tato pravomoc z okresních úřadů na krajské úřady. Z tohoto pohledu je zřejmé, že mají krajské úřady k dispozici potřebné podklady za období od 1.10.1949 až do současnosti. Uvedené se však nevztahuje na evidenci nabytí či pozbytí státního občanství a dostupnost potřebných podkladů před tímto datem.

Při určování místní příslušnosti správního orgánu v řízeních o zjištění státního občanství týkajících se fyzických osob s ukončeným pobytem na území dnešní České republiky před rokem 1949 je nezbytné vycházet z právních předpisů platných do 31.12.1948⁴. Podle těchto předpisů bylo pro určení místní příslušnosti u osob,

¹ Krajským úřadem je krajský úřad a v hlavním městě Praze Úřad městské části 1 - 22 stanovený v příloze č. 1 zákona o státním občanství České republiky ve smyslu legislativní zkratky zavedené v § 17 zákona o státním občanství České republiky.

² § 9 odst. 1 zákona č. 194/1949 Sb., o nabytí a pozbytí československého státního občanství, § 15 zákona č. 39/1969 o nabytí a pozbytí státního občanství České socialistické republiky, ve znění pozdějších předpisů, § 23 zákona č. 40/1993 Sb., o nabytí a pozbytí státního občanství České republiky, ve znění pozdějších předpisů

³ část padesátá první čl. LI zákona č. 320/2002 Sb., o změně a zrušení některých zákonů v souvislosti s ukončením činnosti okresních úřadů, ve znění pozdějších předpisů

⁴ § 64 zákona o státním občanství České republiky

kteře opustily území České republiky před rokem 1949 (a již se nevrátily), primární domovské právo dotčené osoby.

Pokud tedy z podkladů shromážděných za účelem zjištění státního občanství fyzické osoby bude patrná její domovská příslušnost, je nezbytné při určení místní příslušnosti úřadu ke zjištění státního občanství, resp. k vydání osvědčení o státním občanství České republiky, vycházet z tohoto údaje. Pokud údaj o domovské příslušnosti nebude možné dohledat, lze subsidiárně vycházet i z dalších dostupných údajů o bydlišti dotčené osoby před 1.1.1949.

Domovskou příslušnost je možné zjistit na základě následujících dokladů:

- domovský list,
- seznamy domovských příslušníků (po zrušení institutu domovského práva byly seznamy k 31.12.1948 uzavřeny a uloženy v okresních archivech),
- zápisy v matričních knihách (v matričních zápisech, zejména do roku 1918, se vyznačovala domovská příslušnost dané osoby),
- přihlášky k pobytu (pobytové karty) z let 1918 – 1947 (byl na nich uveden údaj o domovské příslušnosti přihlášené osoby).

Tento postup se mimo jiné opírá o skutečnost, že od domovského práva se v minulosti odvíjelo jak určování státního občanství, tak příslušnost úřadu oprávněného vystavit osvědčení prokazující československé státní občanství. Dle ustanovení § 2 vyhlášky ministra vnitra č. 225/1926 Sb., o průkazu o státním občanství republiky Československé, vydávala osvědčení v Čechách, na Moravě a ve Slezsku okresní správa politická, pokud jde o osoby příslušné do měst se zvláštním statutem⁵ (jednalo se například o města Praha, Brno, Liberec, Opava, Olomouc) zemské správy politické, na Slovensku a Podkarpatské Rusi přednosta okresního úřadu, v jejichž obvodu je domovská obec žadatelova, a je-li spor o domovské právo mezi obcemi ležícími v obvodu dvou nebo více z těchto úřadů, ten z nich, jež určí společný úřad nadřízený. Tento právní předpis, upravující postup při vydávání osvědčení o československém státním občanství, byl zrušen až zákonem č. 194/1949 Sb., o nabývání a pozbývání československého státního občanství. Institut domovského práva byl zrušen k datu 31.12.1948 zákonem č. 174/1948 Sb., o zrušení domovského práva.

S účinností od 1.4.1949 bylo hlášení k pobytu upraveno zákonem č. 52/1949 Sb., o hlášení obyvatelstva a o povolování pobytu cizinců, přičemž ustanovení § 3 prováděcí vyhlášky Ministerstva vnitra č. 448/1949 Ú.I.I., o hlášení obyvatelstva, účinné od 1.5.1949, rozlišovalo pobyt trvalý (bydliště) a přechodný (dočasné ubytování). Rozlišení pobytů ve smyslu pobytu trvalého (stálé bydliště) a přechodného (dočasný pobyt mimo místo stálého bydliště) obsahovalo na základě novelizace s účinností od 1.3.1958 i ustanovení § 2 zákona č. 52/1949 Sb., o hlášení obyvatelstva a o povolování pobytu cizinců.

Jak již bylo uvedeno shora, místní příslušnost ve věci zjišťování státního občanství České republiky je dána místem trvalého, popř. posledního trvalého pobytu fyzické osoby, o jejíž státní občanství se jedná, na území České republiky. V případě osob, které opustily území České republiky před datem 1.1.1949, tak lze institut trvalého pobytu při určení místní příslušnosti ke zjištění státního občanství, resp.

⁵ §3 zákona č. 125/1927 Sb., o organizaci politické správy, ve znění pozdějších předpisů; Jednalo se například o města Praha, Brno, Liberec, Opava, Olomouc

k vydání osvědčení o státním občanství, nahradit institutem domovského práva, které trvalému pobytu historicky předcházelo, když právní řád na území dnešní České republiky v rozhodné době (tedy do 31.12.1948) pojem trvalý pobyt neznal.⁶

Vzhledem k výše uvedenému je tedy nezbytné pro účely určování místní příslušnosti ke zjištění státního občanství České republiky a vydání osvědčení o státním občanství České republiky vykládat pojem domovského práva mimo jiné ve smyslu trvalého pobytu, když měl institut domovského práva evidenční charakter, stejně, jako jej má od svého vzniku rovněž institut trvalého pobytu.

Pro účely určení místní příslušnosti je proto vhodné rozdělit osoby, u kterých je zjišťováno státní občanství, do dvou kategorií, a to na osoby, které ukončily oprávněný pobyt na území České republiky do 31.12.1948 a osoby, u kterých došlo k ukončení oprávněného pobytu na území od 1.1.1949.

Krajský úřad, jemuž je žádost o vystavení osvědčení o státním občanství postoupena zastupitelským úřadem popřípadě jiným krajským úřadem na základě údaje o posledním trvalém pobytu uvedeném v dotazníku ke zjištění státního občanství, zahájí úkony za účelem zjištění stavu, o němž nejsou důvodné pochybnosti. Archivní šetření, které u odboru archivní správy a spisové služby Ministerstva vnitra iniciuje, bude cílit nejen na šetření historie státoobčanského postavení žadatele, popřípadě jeho předků, ale i na ověření místa posledního trvalého pobytu a před rokem 1949 domovského práva v době odchodu žadatele z České (Československé) republiky. Pokud by bylo prováděno nejdříve šetření za účelem ověření místní příslušnosti úřadu a teprve následně byly oslovovány příslušné archivy, aby bylo ověřeno státní občanství, docházelo by k neúměrnému prodlužování správního řízení.

Dospěje-li krajský úřad na základě podkladů, které si v průběhu správního řízení opatřil, že se místo posledního trvalého pobytu, popřípadě obec, v níž měl žadatel domovské právo, nenachází na území daného kraje, bude postupovat v souladu s ustanovením § 12 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“) a usnesením, které se poznamená do spisu, je bezodkladně postoupí příslušnému správnímu orgánu spolu s veškerými údaji zjištěnými již provedeným archivním šetřením a současně o tom uvědomí toho, kdo podání (žádost o vystavení osvědčení) učinil.

2. K § 45 zákona o státním občanství České republiky:

- a) Je pro účely vydání osvědčení o státním občanství nezbytné vyplňovat mimo dotazníku též žádost o vydání osvědčení s náležitostmi podle správního řádu?**
KÚ Libereckého kraje
- b) Návrh sloučit tiskopis dotazníku s žádostí o vydání osvědčení do jediného tiskopisu.**
KÚ Moravskoslezského kraje
- c) Dotazníky ke zjištění státního občanství, které využívají krajské úřady, jsou pro některé druhy žádostí nedostatečné – jedná se zejména o žádost pro nezletilou osobu, zemřelou osobu, osobu, která není státním občanem České republiky - pro účely šetření Úřadu městské části Prahy 1. Současně je třeba připojit také prohlášení rodičů o nabytí cizího občanství. Je možné**

⁶ K tomuto názoru se přiklání i Nejvyšší správní soud v odůvodnění rozsudku č.j. 7 AS 33/2012–87

využít formulářů, které dalo Ministerstvo vnitra k dispozici zastupitelským úřadům? Navrhujeme sjednotit dotazník a žádost v jeden tiskopis. Bylo by vhodné vytvořit tiskopisy pro tyto účely, aby byly jednotné pro všechny krajské úřady.
KU Královéhradeckého kraje

Jak vyplývá z ust. § 42 odst. 1 a § 44 odst. 2 zákona o státním občanství České republiky a z § 44 odst. 1 správního řádu, je podáním žádosti o vydání osvědčení věcně a místně příslušnému úřadu zahájeno správní řízení. Dotazník, který je uveden v příloze č. 2 zákona o státním občanství České republiky, je dle § 45 odst. 1 zákona o státním občanství České republiky nezbytnou přílohou této žádosti.

V současné době je proto nezbytné postupovat v souladu se zákonnou úpravou, kdy je žadatel o vydání osvědčení povinen kromě žádosti krajskému úřadu předložit i vyplněný dotazník, který nemůže nahradit podání žádosti a který slouží jako vodítko pro krajský úřad při opatřování dalších podkladů (provádění archivního šetření, hledání v základních registrech, v matričních knihách atd.).

Vzhledem k tomu, že podle § 3 správního řádu postupuje správní orgán tak, aby byl zjištěn stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, lze po žadateli zcela výjimečně požadovat rovněž poskytnutí dalších údajů, jejichž znalost je pro krajský úřad příslušný k vydání osvědčení k úplnému zjištění věci nezbytná a které nejsou uvedeny v zákoně o státním občanství České republiky či v dotazníku.

Navrhované sloučení žádosti o vydání osvědčení a dotazníku ke zjištění státního občanství České republiky a vydání osvědčení o státním občanství České republiky by do budoucna bylo možné řešit novelizací zákona o státním občanství České republiky. V rámci případné novelizace zákona o státním občanství České republiky by bylo možné vytvořit nový vzor tohoto dotazníku, který by byl přílohou zákona. Znění nového vzoru dotazníku k žádosti o vydání osvědčení bude Ministerstvo vnitra zvažovat. Pokud by již některé z krajských úřadů měly v rámci své dosavadní praxe návrhy nových dotazníků vytvořeny, Ministerstvo vnitra uvítá jejich zaslání.

V průběhu pracovní porady vyšlo najevo, že tiskopisy dotazníků připojené k žádostem o vydání osvědčení, které jsou podávány prostřednictvím zastupitelských úřadů České republiky v cizině, nejsou řádně vyplněny a neposkytují tak úřadům příslušným k vydání osvědčení podstatné informace sloužící jako vodítko při opatřování dalších podkladů pro rozhodnutí ve věci.

V této souvislosti Ministerstvo vnitra iniciovalo pracovní jednání mezi zástupci odboru konzulárních činností Ministerstva zahraničních věcí a zástupci odboru všeobecné správy Ministerstva vnitra, které se uskutečnilo dne 27.4.2016, a při kterém byli zástupci Ministerstva zahraničních věcí informováni o zjištěných nedostatcích v činnosti zastupitelských úřadů České republiky na úseku státoobčanské agendy včetně přijímání žádostí o vydání osvědčení o státním občanství České republiky. Na poradě byl dohodnut postup, který by měl přispět k odstranění nedostatků v rámci činnosti všech zastupitelských úřadů České republiky na úseku státního občanství.

3. *Může žádost fyzické osoby starší 15 let o vydání osvědčení podepsat zákonný zástupce (rodič)? Kdo podepisuje prohlášení o státním občanství za tohoto nezletilého a kdo za rodiče?* **Úřad městské části Praha 1**

Žádost o vydání osvědčení o státním občanství České republiky může podat fyzická osoba, o jejíž státní občanství se jedná.⁷ Pokud jde o případné zastupování, platí zde obecný princip možného zastoupení zákonným zástupcem, opatrovníkem nebo zmocněncem, vyplývající ze správního řádu⁸, případně ze zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (dále jen občanský zákoník)⁹. V této souvislosti je třeba vycházet rovněž z ustanovení § 856 a § 858 občanského zákoníku. Podle § 856 občanského zákoníku vznikají povinnosti a práva rodičů spojená s osobností dítěte a povinnosti a práva osobní povahy narozením dítěte a zanikají nabytím jeho zletilosti. Podle § 858 občanského zákoníku zahrnuje rodičovská odpovědnost povinnosti a práva rodičů, která spočívají v péči o dítě, zahrnující zejména péči o jeho zdraví, jeho tělesný, citový, rozumový a mravní vývoj, v ochraně dítěte, v udržování osobního styku s dítětem, v zajišťování jeho výchovy a vzdělání, v určení místa jeho bydliště, v jeho zastupování a spravování jeho jmění; vzniká narozením dítěte a zaniká, jakmile dítě nabude plné svéprávnosti. Trvání a rozsah rodičovské odpovědnosti může změnit jen soud.

Obecně tak mohou za fyzickou osobu mladší 18 let podat žádost o vydání osvědčení a podepsat ji zákonní zástupci. Pokud je to nezbytné a dítě starší 15 let potřebuje podat takovou žádost samo bez součinnosti zákonných zástupců, může tak učinit, což vyplývá z ust. § 42 odst. 2 zákona o státním občanství České republiky¹⁰. Jedná se o určité zvýhodnění pro dítě starší 15 let. Zákon o státním občanství zde zavádí speciální právní úpravu.

V případě, kdy se dostaví na krajský úřad či na zastupitelský úřad pouze zákonný zástupce dítěte staršího 15 let s tím, že chce podat žádost za své dítě, může takto učinit bez plné moci, udělené v souladu s § 33 správního řádu. Účastníkem řízení (žadatelem) bude zákonný zástupce dítěte, jehož státní občanství má být zjištěno. Žádost podepisuje a dotazník ke zjištění státního občanství vyplňuje a podepisuje pouze zákonný zástupce.

Pokud žádost podá samo dítě starší 15 let, bude účastníkem řízení vedle zákonného zástupce i tato nezletilá osoba, která podepíše žádost a vyplní a podepíše dotazník ke zjištění státního občanství.

4. *K ověřování státního občanství České republiky*

- a) *Je vždy nutné doložit matriční doklady (případně ověřit ze zápisu v matriční knize) ke zjištění existence českého státního občanství osob, jejich rodičů, popř. prarodičů, zpětně k datu narození šetřené osoby?***
- b) *Krajský úřad využívá údaje z registru obyvatel, v němž ověřuje v „referenčních“ údajích existenci státního občanství České republiky u jednoho z rodičů v případě nezletilé osoby, a existenci státního občanství České republiky aktuálně u dospělého žadatele. V případě, že žadatel***

⁷ § 42 zákona o státním občanství České republiky

⁸ § 31 - 35 správního řádu

⁹ část první hlava III díl 1 až 3 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník

¹⁰ Za dítě mladší 15 let mohou podat žádost o vydání osvědčení jeho zákonní zástupci nebo opatrovník, který k žádosti připojí pravomocné rozhodnutí soudu o svém ustanovení. Místo zákonného zástupce může podat žádost rovněž osoba, které bylo dítě svěřeno pravomocným soudním rozhodnutím do péče, nebo ředitel zařízení pro výkon ústavní výchovy anebo zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc, které pečují o dítě na základě pravomocného soudního rozhodnutí.

nedoloží matriční doklad, jsou ve spisu údaje vedené v registru obyvatel, matriční doklad doložen není. Má krajský úřad v rámci prováděného státoobčanského šetření u každého žadatele ověřovat existenci státního občanství tak, jako tomu bylo před spuštěním základních registrů, tj. zpětně až k roku 1953? KÚ Libereckého kraje

- c) *Krajský úřad Moravskoslezského kraje upozorňuje na to, že ustanovení § 67 odst. 1 nelze vždy aplikovat – ve státem vedených evidencích je vedena osoba jako státní občan České republiky, dalším šetřením je však zjištěno pozbytí českého státního občanství.*
- d) *Krajský úřad Libereckého kraje upozorňuje na nedokonalost systému v případě vydání nového cestovního dokladu, je-li požádáno prostřednictvím zastupitelského úřadu – mnohdy je zjištěno, že žadatel není občanem, neboť nabytí cizí státní občanství, které mělo vliv na pozbytí státního občanství České republiky.*

Výčet dokladů, které je třeba k žádosti o vydání osvědčení a k dotazníku připojit je uveden v § 45 zákona o státním občanství České republiky. Podle § 45 odst. 1 a 2 zákona o státním občanství České republiky je třeba k žádosti o vydání osvědčení připojit kromě vyplněného dotazníku, který je uveden v příloze č. 2 k citovanému zákonu, doklady týkající se státního občanství fyzické osoby, o jejíž státní občanství se jedná, a to:

- a) rodný list, oddací list, pokud uzavřela manželství, doklad o vzniku partnerství, pokud vstoupila do partnerství, popřípadě doklad o rozvodu manželství, doklad o zrušení partnerství, úmrtní list zemřelého manžela nebo partnera,
- b) rodné listy rodičů, jejich oddací list, pokud uzavřeli manželství, popřípadě doklad o rozvodu manželství, jejich úmrtní listy, pokud zemřeli, má-li tyto doklady žadatel k dispozici,
- c) dříve vydané doklady o jejím státním občanství a o státním občanství rodičů, popřípadě i dalších předků, má-li tyto doklady žadatel k dispozici,
- d) doklad o osvojení, došlo-li k osvojení osoby, o jejíž osvědčení se jedná, státním občanem České republiky,
- e) doklad prokazující datum a způsob nabytí cizího státního občanství.

Žadatel na vyžádání krajského úřadu předloží i jiné doklady, pokud je jejich předložení podstatné pro zjištění státního občanství dotčené fyzické osoby.

Výčet dokladů stanovený § 45 zákona o státním občanství České republiky má zajistit, aby krajský úřad byl schopen zjistit stav, o němž nejsou důvodné pochybnosti¹¹, a aby zároveň postupoval v souladu s § 64 zákona o státním občanství.¹²

Při zjišťování státního občanství fyzických osob lze postupovat v souladu s § 67 odst. 1 zákona o občanství¹³. Doklady uvedené v § 45 zákona o státním

¹¹ § 3 správního řádu

¹² Při posuzování, zda fyzická osoba je nebo byla českým státním občanem, československým státním občanem, státním občanem Československé federativní republiky nebo České a Slovenské Federativní Republiky, se postupuje podle právních předpisů účinných v době, kdy mělo dojít k nabytí nebo pozbytí státního občanství této osoby. (Pro úplnost je třeba upozornit na legislativní zkratku zavedenou v § 15 odst. 1 písm. b) zákona o státním občanství České republiky.)

¹³ Doklad, který je jinak třeba podle tohoto zákona předložit, se nepředkládá, pokud si skutečnost v něm uvedenou příslušný správní orgán může ověřit ze základního registru obyvatel, z informačního systému evidence obyvatel, z registru rodných čísel, z informačního systému cizinců, z informačního

občanství České republiky (s výjimkou žádosti a dotazníku) není třeba předkládat, pokud si krajský úřad může ověřit potřebné údaje ve státem vedených evidencích. Ve všech případech, kdy si krajský úřad ověřil relevantní skutečnosti ze státem vedených evidencí, budou zjištěné údaje vytisknuty a založeny do příslušného spisu.

Oprávnění správního orgánu využívat údaje ze státem vedených evidencí zakotvené v § 67 odst. 1 v souladu s § 56 až § 62 zákona o státním občanství České republiky však nezabavuje účastníka řízení povinnosti předložit doklady stanovené § 45 zákona o státním občanství České republiky, pokud má krajský úřad důvodnou pochybnost o správnosti údajů ve státem vedených evidencích ve smyslu § 3 správního řádu. V takovém případě musí účastník řízení doklady požadované v § 45 zákona o státním občanství České republiky předložit.

Pokud nebyl předložen doklad uvedený v § 45 zákona o státním občanství České republiky a krajský úřad má důvodné pochybnosti o státoobčanském postavení posuzované osoby nebo jejích předků nebo důvodné pochybnosti o správnosti údajů uváděných ve státem vedených evidencích, je nezbytné požadovat doklady, jimiž bude existence státního občanství nebo správnost údajů ve státem vedených evidencích doložena nebo potvrzena, a to v souladu s § 3 správního řádu. Účastník řízení bude v takovém případě krajským úřadem instruován, jakým způsobem a u jakého úřadu lze zajistit opatření chybějících dokladů a zároveň bude vyzván k odstranění nedostatků podání dle § 45 odst. 2 správního řádu. Krajský úřad zároveň řízení přeruší podle § 64 odst. 1 písm. a) správního řádu.

Rok 1953 (resp. datum 31.12.1953) zmiňovaný krajským úřadem, je klíčový pro určování republikového státního občanství (státního občanství České republiky) v rámci federace u obou kategorií osob, tj. osob starších 15 let a osob mladších 15 let, k datu 1.1.1969¹⁴. Postup při zjišťování státního občanství zůstává stejný, tzn. že ve spisu k vydanému osvědčení musí být založeny doklady, z nichž je patrné, že se fyzická osoba, o jejíž státní občanství se jedná, resp. její rodič, od něhož se nabytí jeho státního občanství odvozuje, stala k 1.1.1969 českým státním občanem a nikoli občanem slovenským. Je třeba zdůraznit, že se Ministerstvo vnitra při své činnosti doposud setkává s nesrovnalostmi uvedenými v informačním systému evidence obyvatel, zejména pokud jde o republikové občanství obyvatel¹⁵. V případě, že bude zjištěna chyba v údajích ve státem vedených evidencích, je nezbytné takovou chybu nahlásit správci evidence za účelem jejího odstranění a zároveň správci poskytnout potřebné informace a podklady (například doklad o nabytí cizího státního občanství).

5. Jakým způsobem řešit případy, kdy žadatel o vydání osvědčení prohlašuje, že nemůže opatřit doklad prokazující datum a způsob nabytí cizího státního občanství, stanovený § 45 písm. e) zákona o státním občanství České republiky, neboť dotyčný stát takový doklad nevydává? Jak řešit takový nedostatek u německých státních občanů? KÚ Libereckého kraje

Obecně lze uvést, že předložení dokladu o datu a způsobu nabytí cizího státního občanství je stanoveno v § 45 odst. 1 písm. e) zákona o státním občanství

systému evidence občanských průkazů, z informačního systému evidence cestovních dokladů nebo z informačního systému evidence diplomatických a služebních pasů.

¹⁴ § 3 a § 5 zákona č. 165/1968 Sb., o zásadách nabývání a pozbývání státního občanství

¹⁵ ve smyslu § 2 zákona č. 133/2000 Sb., o evidenci obyvatel, ve znění pozdějších předpisů

České republiky z důvodu nezbytného posouzení historie státoobčanského postavení žadatele, a to zejména za účelem vyloučení možnosti automatického pozbytí českého státního občanství přímo na základě zákona nabytím cizího státního občanství¹⁶.

Pokud žadatel o vydání osvědčení spolu s žádostí nepředloží doklad prokazující datum a způsob nabytí cizího státního občanství, musí být jako účastník řízení vyzván v souladu s § 45 odst. 2 správního řádu k odstranění nedostatků žádosti doložením dokladu prokazujícího datum a způsob nabytí cizího státního občanství nebo cizozemské veřejné listiny, která bude potvrzovat skutečnost, že doklad o datu a způsobu nabytí státního občanství daného státu žadateli vydat nelze. Krajský úřad současně řízení přeruší podle § 64 odst. 1 písm. a) správního řádu.

Pokud bude následně doloženo potvrzení, že doklad o datu a způsobu nabytí státního občanství daného státu žadateli vydat nelze (např. potvrzením, že uvedený stát doklad o datu a způsobu nabytí státního občanství nevydává), je možné postupovat v souladu s § 67 odst. 2 a 3 zákona o státním občanství s tím, že žadatel zároveň prohlásí, kdy a jakým způsobem cizí státní občanství nabyl.

Pokud žadatel nedoloží potvrzení, že doklad o datu a způsobu nabytí cizího státního občanství vydat nelze, je namístě, aby účastník řízení doložil podle § 45 odst. 2 zákona o státním občanství České republiky, že je cizím státním občanem, a to zejména předložením dokladu totožnosti vydaného tímto cizím státem (například cestovní pas, občanský průkaz či identifikační karta apod.). Pokud z tohoto dokladu nebude zřejmé datum nabytí cizího státního občanství, je nezbytné doložit datum nabytí cizího státního občanství jinými (jakýmkoliv) doklady. Krajský úřad v tomto případě ověří státoobčanský status žadatele rovněž ve státem vedených evidencích. Pokud datum a způsob nabytí cizího státního občanství při největší snaze doložit nelze, pak je namístě, aby bylo žadateli předloženo prohlášení a aby o datu a způsobu nabytí cizího státního občanství učinil prohlášení.

V případě státních občanů Německa je nezbytné postupovat způsobem uvedeným v odstavci 1 až 4.

Ministerstvo vnitra v této souvislosti iniciovalo jednání se zástupci odboru konzulárních činností Ministerstva zahraničních věcí. Všem zastupitelským úřadům České republiky byly zaslány dotazy týkající se zjištění, které státy vydávají doklad prokazující datum a způsob nabytí státního občanství a které nikoliv. O výsledku zjišťování budou krajské úřady informovány.

6. Jak posuzovat nabytí státního občanství Izraele (zákon návratu)?

KÚ Libereckého kraje, KÚ Plzeňského kraje

Pokud fyzická osoba nabyla státní občanství Izraele před 1.1.1993, je nezbytné při posuzování, zda u dotčené fyzické osoby došlo k pozbytí československého státního občanství, postupovat podle právních předpisů platných

¹⁶ § 13 a § 17 zákona č. 40/1993 Sb., o nabytí a pozbytí státního občanství České republiky, ve znění pozdějších předpisů

v době, kdy posuzovaná osoba izraelské státní občanství nabyla¹⁷.

Z podkladů a informací, které má Ministerstvo vnitra k dispozici, můžeme uvést, že osoby, které přesídlí do Izraele s úmyslem se zde usadit a je jim přiznáno právo návratu na základě izraelského zákona o návratu (5710-1950), nabývají izraelské státní občanství dnem přesídlení do Izraele, nebo dnem vydání izraelského přistěhovaleckého průkazu na základě izraelského zákona o občanství (5712-1952). Toto se nevztahuje na osoby, které před přesídlením do Izraele nebo předtím, než jim byl vydán izraelský přistěhovalecký průkaz, měly cizí státní občanství a které v den přesídlení do Izraele nebo v den vydání izraelského přistěhovaleckého průkazu, případně předtím nebo do tří měsíců po tomto dni, prohlásí, že nechtějí nabýt izraelské státní občanství (tzn. odmítnou izraelské státní občanství).

Z výše uvedeného tedy vyplývá, že pokud tyto osoby výslovně neodmítnou nabytí izraelského státního občanství spojeného s právem návratu, má se za to, že činí úkony k uplatnění práva návratu přesídlením do Izraele nebo vydáním izraelského přistěhovaleckého průkazu, se kterým je pak následně automaticky spojeno i nabytí izraelského státního občanství.

Za účelem ověření skutečnosti, že nabytí izraelského státního občanství nebylo odmítnuto, je na místě, aby dotčená fyzická osoba o této skutečnosti učinila prohlášení.

Pokud jde o období od vzniku československého státu do 31.12.1992 a následně o období od 1.1.2014 dosud, nebylo právně zakotveno automatické pozbytí státního občanství nabytím cizího státního občanství na základě výslovného projevu vůle. Pokud jde o období od 1.1.1993 do 31.12.2013, je způsob nabytí izraelského státního občanství zkoumán v souvislosti s aplikací ustanovení § 17 zákona č. 40/1993 Sb., o nabývání a pozbývání státního občanství České republiky, ve znění pozdějších předpisů, na jehož základě docházelo v letech 1993 až 2013 k pozbytí českého státního občanství ex lege nabytím cizího státního občanství. Při výkladu ustanovení § 17 citovaného zákona je pak vždy nutno zvolit takový, který nesměruje k újmě právní strany a rovněž vzít v úvahu, že k pozbytí státního občanství České republiky dojde pouze v těch případech, kdy směřuje projev vůle českého občana k cíli získat jiné státní občanství a tohoto cíle tato osoba skutečně dosáhla tím, že cizí státní občanství na základě své žádosti rovněž nabyla.¹⁸

Pokud český občan vyjádří vůli usadit se v Izraeli a zde je mu přiznáno právo návratu, se kterým je spojeno automatické nabytí izraelského státního občanství, není (resp. nebyl) naplněn smysl ustanovení § 17 citovaného zákona a k pozbytí státního občanství České republiky nedošlo. Projev vůle českého občana zde nesměřoval k získání cizího občanství, ale v případě izraelského občanství na

¹⁷ § 64 z o státním občanství České republiky

¹⁸ Podle § 17 citovaného zákona státní občan České republiky pozbýval státní občanství České republiky dnem, kdy na základě výslovného projevu vůle (žádost, prohlášení, souhlas nebo jiný úkon směřující k nabytí cizího státního občanství) dobrovolně nabyl cizí státní občanství, s výjimkou, kdy nabyl cizí státní občanství, které měl jeho manžel a stalo se tak za trvání manželství, nebo kdy nabyl cizí státní občanství narozením. K pozbytí českého občanství tak docházelo v těchto případech automaticky (ze zákona) a to v den, kdy občan České republiky nabyl uvedeným způsobem cizí státní občanství. České státní občanství pozbývaly tímto způsobem i děti, pokud cizí státní občanství nabyly na základě výslovného projevu vůle svého zákonného zástupce a nikoliv automaticky, například narozením na území cizího státu.

základě práva návratu mohl jeho projev vůle směřovat pouze k odmítnutí izraelského státního občanství spojeného s právem návratu. V případě pochybností je možné kontaktovat českou pobočku Židovské agentury, Jáchymova 3, Praha 1, 110 00, výkonná ředitelka Zoša Vyoralová, e-mail: zosa@email.cz.

7. K prokazování totožnosti osob, které nedisponují platným cestovním pasem či občanským průkazem České republiky – k informaci Ministerstva vnitra č.j. MV-58043/VS-2015: prokazování totožnosti neplatnými doklady je dle zákona o cestovních dokladech a zákona o občanských průkazech přestupkem, krajský úřad má takové jednání akceptovat? Jak bude prováděno ztotožnění údajů, pokud nebudou identické? Jak tyto údaje přiřadit ke konkrétní osobě? Bude reálné postihnout účastníka řízení, uvede-li nesprávné údaje, když by správní orgán sám přestupek akceptoval?
KÚ Plzeňského kraje

Totožnost fyzických osob, jež činí úkony na úseku státního občanství (zejm. žádost o zjištění státního občanství a vydání osvědčení o státním občanství České republiky), musí být bez jakýchkoliv pochybností ověřena. Totožnost fyzické osoby je možné ověřovat i prostřednictvím cizozemských dokladů, pokud tyto bez jakýchkoliv pochybností prokazují totožnost dotčené fyzické osoby (např. cizozemský cestovní doklad nebo jiný identifikační doklad jako řidičský průkaz).

Podpůrným podkladem pro prokázání totožnosti tak může být i řidičský průkaz, když podle ustanovení § 103 odst. 1 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu), ve znění pozdějších předpisů, je řidičský průkaz veřejná listina, která osvědčuje řidičské oprávnění držitele a jeho rozsah a kterou držitel současně prokazuje své jméno, příjmení a podobu, jakož i další údaje v ní zapsané.

V případě, že fyzická osoba nevlastní platný občanský průkaz nebo cestovní doklad, měla by se nejprve obrátit s žádostí o vydání dokladu totožnosti na příslušný úřad. Pokud se jedná o cizího státního občana, obrátí se na příslušný úřad svého domovského státu. Podle ustanovení § 103 písm. n) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, je cizinec povinen pobývat na území České republiky pouze s platným cestovním dokladem a vízem, jinak se dopouští porušení příslušných ustanovení tohoto zákona.

Výjimečně lze použít jako podpůrný doklad ke ztotožnění fyzické osoby neplatný cestovní pas či občanský průkaz, pokud fyzická osoba takovým dokladem disponuje a lze z něho bez důvodných pochybností totožnost posuzované osoby ověřit (neplatným dokladem se ověřuje pouze totožnost žadatele, nikoliv jeho státní občanství). Je proto nezbytné nejprve ověřit, zda nejsou údaje uvedené v již neplatném dokladu v rozporu s údaji zjištěnými k dané osobě v dostupných státem vedených evidencích¹⁹.

Pracovník krajského úřadu fyzickou osobu poučí o případném postihu dle § 21 odst. 1 písm. c) a g) zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů a § 34a odst. 1 písm. e), f) zákona č. 329/1999 o cestovních dokladech, ve

¹⁹ § 67 zákona o státním občanství České republiky

znění pozdějších předpisů. O přestupek se podle zvláštních předpisů nejedná v případech, kdy se fyzická osoba sama neplatným dokladem totožnosti neprokazovala, ale neplatný doklad předložila až na výzvu správního úřadu.

Pokud nebudou údaje uvedené v již neplatném dokladu identické s údaji zjištěnými k dané osobě ve státem vedených evidencích, nelze považovat ztotožnění předmětné osoby za úspěšně provedené. V takovém případě je potřeba provést další nezbytné kroky k úspěšnému ztotožnění účastníka řízení, které jsou dále naznačeny.

V případech, kdy fyzická osoba nedisponuje ani neplatným dokladem, který by umožňoval nepochybné ověření její totožnosti, případně sice disponuje neplatným dokladem, který však zejména s ohledem na značnou dobu od jeho vydání, či případně z jiného důvodu, neumožňuje dotčenou osobu prokazatelně ztotožnit, byl dohodnut postup, kdy krajský úřad či zastupitelský úřad s dotčenou fyzickou osobou sepíše protokol, ve kterém bude dotázána na relevantní skutečnosti týkající se osoby, jejíž identita je tvrzena. Fyzická osoba tak vedle jí tvrzeného jména a příjmení, místa a data narození, dále uvede například jména a příjmení svých rodičů a data a místa jejich narození, případně jména a příjmení svých sourozenců či dětí včetně data a místa jejich narození. Na základě takto uvedených skutečností následně krajský úřad v souladu se zákonným zmocněním pro čerpání údajů ze státem vedených evidencí, prostřednictvím těchto evidencí ověří, zda ztotožňovaná osoba uvedla tyto údaje pravdivě resp. věcně správně či nikoliv. Pro ověření skutečností uvedených dotčenou fyzickou osobou je možné kontaktovat i příslušné státní orgány, které by mohly k dané osobě disponovat poznatky relevantními k ověření její totožnosti, pokud by tyto skutečnosti nebylo možné ověřit ze státem vedených evidencí. Na základě všech takto získaných údajů bude moci zastupitelský úřad, resp. následně krajský úřad, učinit závěr o totožnosti tvrzené dotčenou osobou. V rámci pohovoru za účelem ověření totožnosti pak mohou být dotčené fyzické osobě položeny i další dotazy, jejichž znalost by byla vázána na osobu, jejíž identita je tvrzena a jež je možné následně objektivně ověřit.

Totožnost fyzické osoby lze ověřit rovněž za účasti dvou svědků, kteří mohou prokázat svoji totožnost platným občanským průkazem nebo cestovním dokladem a kteří totožnost žadatele potvrdí. Účast jednoho svědka lze připustit v případě, že se jedná o sociálního pracovníka nebo kurátora, který se prokáže služebním průkazem a rovněž platným občanským průkazem nebo cestovním dokladem.

Fyzická osoba v obou případech zároveň prokáže znalost skutečností, které se jí bezprostředně týkají (jména, příjmení, data a místa narození rodičů, sourozenců, manžela/manželky apod.). Krajský úřad předem poučí fyzickou osobu a svědky o případném postihu dle § 21 odst. 1 písm. c) a g) zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů. O ztotožnění fyzické osoby krajský úřad sepíše protokol.

8. Pokud je žadatelem v souladu s § 43 zákona o státním občanství České republiky požadováno, aby v osvědčení byly uvedeny údaje k datu a způsobu nabytí/pozbytí státního občanství, jak vyřešit technicky nedostatek místa v tiskopisu osvědčení ?

KÚ Pardubického kraje

Pokud je dotyčná fyzická osoba českým státním občanem od narození (např.

od r. 1982), v osvědčení se uvede, že fyzická osoba, o jejíž státní občanství se jedná, nabyla české státní občanství narozením dle § 8 odst. 1 zákona č. 39/1969 Sb., o nabývání a pozbývání státního občanství České socialistické republiky, ve znění pozdějších předpisů, a státním občanem České republiky je nepřetržitě k datu vydání osvědčení.²⁰ Uvádění všech právních předpisů, které platily od narození takové osoby dosud, je zbytečné, pokud se jimi neměnil státoobčanský status dané osoby.

Jiná situace by nastala u žadatele (např. žadatel, který se narodil v roce 1932), který by trval na uvedení všech státoobčanských předpisů, které platily od jeho narození nebo u žadatele, u kterého je z jiného důvodu nezbytné (např. z důvodu změn státoobčanského statusu dané osoby) na osvědčení uvést delší text. V takových případech bude tento text uveden na zadní straně osvědčení s razítkem příslušného úřadu, podpisem oprávněné úřední osoby a datem vystavení.

9. *Jak řešit z hlediska Směrnice Ministerstva vnitra ze dne 19.12.2014, č.j. MV-151468/VS-2014, k jednotnému vedení evidence tiskopisů na úseku matrik a státního občanství situaci, kdy je osvědčení o státním občanství odesláno žadateli poštou na adresu jeho pobytu v České republice a zásilka se během poštovní přepravy ztratí ?*
KÚ Jihomoravského kraje

Směrnice Ministerstva vnitra k jednotnému vedení tiskopisů na úseku matrik a státního občanství neřeší situaci, kdy dojde ke ztrátě osvědčení během poštovní přepravy. Pokud má krajský úřad k dispozici výsledek reklamačního řízení provedeného poštou, bude do spisu k žádosti o vydání osvědčení učiněn záznam o tom, že bylo osvědčení ztraceno a současně zde bude založen doklad o výsledku reklamačního řízení (potvrzení o reklamaci vystavené poštou) prokazující ztrátu, tzn. skutečnost, že žadatel osvědčení na původním tiskopisu neobdržel. Následně je možné vystavit osvědčení na novém tiskopisu s původním datem vydání ztraceného osvědčení a zaslat jej žadateli znovu. V takovém případě je rovněž vhodné doporučit, aby bylo osvědčení převzato osobně na krajském úřadu nebo na zastupitelském úřadu České republiky v cizině, aby se vyloučilo opakování ztráty osvědčení.

Pokud se krajský úřad snaží doložit ztrátu osvědčení v průběhu poštovní přepravy a nemá k dispozici výsledek reklamačního řízení, neboť zatím nebylo poštou ukončeno, a žadatel trvá na bezodkladném vydání osvědčení, krajský úřad může vystavit další (nové) osvědčení. V takovém případě však postupuje tak, jako by byla podána nová žádost o vydání osvědčení. Na nově vydaném osvědčení krajský úřad uvede aktuální datum jeho vystavení a od žadatele vybere nový správní poplatek za jeho vydání.

10. *§ 43 zákona č. 301/2000 Sb., o matrikách, jménu a příjmení a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů - matriční úřady sepisují se žadateli žádost o zápis narození dítěte do zvláštní matriky v Brně a podle § 44 odst. 2 zákona o státním občanství České republiky je místní příslušnost k podání žádosti o vydání osvědčení určena krajskému úřadu podle místa trvalého pobytu (ÚMČ Praha 1 a v cizině zastupitelský úřad České republiky).*

²⁰ § 43 zákona o státním občanství České republiky

V případě žádosti o zápis narození dítěte v cizině by stála za úvahu novela právní úpravy (případně úprava metodickým pokynem), kdy by matriční úřad v České republice přijal zároveň žádost o osvědčení pro Úřad městské části Praha 1 se žádostí o zápis pro Zvláštní matriku v Brně. Obdobně postupují zastupitelské úřady, které mají tuto věcnou příslušnost upravenou jak v zákoně o matrikách, tak i v zákoně o státním občanství. Podobné případy nastanou u osob, které se z vážných zdravotních důvodů nemohou dostavit na krajský úřad a potřebují vyřešit zápis manželství do zvláštní matriky Brno.

Nebylo by možné v tomto případě prosadit výjimku, aby žádost o vydání osvědčení o státním občanství pro dítě nabral současně tento matriční úřad a postoupil ji Úřadu městské části Praha 1, jak tomu bylo i v minulosti?

KÚ Královéhradeckého kraje

K tomuto bodu lze obecně uvést, že pokud může fyzická osoba učinit podání před kterýmkoliv matričním úřadem nebo obecním úřadem, je to v zákoně výslovně uvedeno²¹. Pokud tato možnost v zákoně výslovně uvedena není, je nezbytné učinit podání u (věcně i místně) příslušného úřadu. Žádost o vydání osvědčení na území České republiky nelze podat jinde než u úřadu příslušného podle místa trvalého, popřípadě posledního trvalého pobytu fyzické osoby, o jejíž státní občanství se jedná, na území České republiky²². Pokud bude podání učiněno u úřadu, který není věcně či místně příslušný, odkazujeme na odpověď k bodu č. 20 oddílu III. části A.

Ministerstvo vnitra nepředpokládá změnu uvedené právní úpravy novelizací zákona o státním občanství České republiky, neboť pro změnu úpravy neshledává závažné důvody.

II. NABÝVÁNÍ STÁTNÍHO OBČANSTVÍ UDĚLENÍM

Obecně je třeba upozornit, že se následující dotazy týkají postupu Ministerstva vnitra, který se zpravidla bezprostředně netýká činnosti krajských úřadů.

11. Je možno v případě, že si chce cizinec (žadatel o udělení státního občanství) ponechat originál osvědčení o vykonání zkoušky z jazyka českého a zkoušky z reálií, které obsahuje kulaté průtlačné razítko, pořídit fotokopii, na ní vyznačit „pořízeno z originálu“ a v této podobě jej přiložit k žádosti o udělení státního občanství?

KÚ Zlínského kraje

Vzhledem k tomu, že absolvování zkoušky z jazyka a reálií je zpoplatněno, dotazují se žadatelé, zda jim budou originály vráceny spolu s matričními doklady při skládání státoobčanského slibu. V případě, že žadatelům tyto doklady vráceny nebudou, lze originály žadatelům ponechat a zaslat MV fotokopie těchto dokladů ověřené krajským úřadem pro úřední potřebu?

²¹ např. § 43 zákona č. 301/2000 Sb., o matrikách, jménu a příjmení a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, § 4 odst. 2 zákona č. 328/1999 Sb., o občanských průkazech, ve znění pozdějších předpisů, § 19 odst. 2 zákona č. 329/1999 o cestovních dokladech, ve znění pozdějších předpisů

²² § 44 odst. 2 zákona o státním občanství České republiky

Názor KÚ Plzeňského kraje: doklady o absolvování zkoušky z jazyka a reálií jsou výstupem zpoplatněné zkoušky a patří jejich držitelům, kterým je toliko uložena povinnost tyto doklady připojit k žádosti. Pokud je vyžadováno předložení originálů, měly by být po skončení řízení tyto originály vráceny jejich majitelům.

Doklady o absolvování zkoušek z českého jazyka a českých reálií²³ jsou povinnou přílohou žádosti o udělení státního občanství²⁴. Na základě jejich předložení je posuzováno splnění podmínek pro udělení státního občanství České republiky podle § 14 odst. 4 a 5 zákona o státním občanství České republiky. Není proto možné, aby byly Ministerstvu vnitra za účelem prokázání splnění uvedených podmínek předkládány pouze prosté fotokopie těchto dokladů. Je-li argumentováno zpoplatněním zkoušek, pak právě tyto náklady související s podáním žádosti o udělení státního občanství byly zohledněny při stanovení nové výše správního poplatku za udělení státního občanství od 1.1.2014 (Do 31.12.2013 byl správní poplatek za udělení státního občanství České republiky stanoven ve výši 10.000,- Kč.)

Osvědčení o absolvování zkoušek z českého jazyka a českých reálií bude k žádosti připojeno buď v originále, nebo v ověřené kopii. Pokud žadatel předloží originál a bude jej chtít po skončení řízení vrátit, požádá o vrácení originálu při podání žádosti. Ministerstvo vnitra následně do spisu pořídí při zpracování žádosti kopii osvědčení, na kterou poznamená, že souhlasí s originálem a žadateli po ukončení řízení originál osvědčení vrátí spolu s matričními doklady.

Vzhledem k tomu, že je osvědčení o vykonání zkoušky z českého jazyka a českých reálií opatřeno otiskem plastického razítka, upozorňujeme v případě potřeby provedení jeho vidimace na skutečnost, že se vidimace neprovede podle zákona č. 21/2006 Sb. o ověřování, ve znění pozdějších předpisů.²⁵ Na rozdíl od zákona č. 21/2006 Sb. o ověřování, ve znění pozdějších předpisů, nevylučuje vidimaci listiny, která je opatřena otiskem plastického razítka, zákon č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád), ve znění pozdějších předpisů, na základě kterého provádějí vidimaci a legalizaci notáři. Pokud by chtěl žadatel předložit ověřené kopie uvedených dokladů, doporučujeme odkázat žadatele na notáře.

Zkouška z českého jazyka a reálií může být „nahrazena“ doložením skutečnosti, že žadatel v minulosti absolvoval alespoň po dobu 3 školních let základní, střední nebo vysokou školu, na kterých byl vyučovacím jazykem český jazyk²⁶. Tuto skutečnost lze doložit zejména potvrzením o délce studia na základní, střední, vyšší odborné či vysoké škole, vysvědčeními ze základní školy, střední školy, vyšší odborné školy nebo vysokoškolským diplomem s dodatkem apod. Pokud jsou takové podklady doloženy, slouží k prokázání splnění uvedených podmínek pro udělení státního občanství České republiky a stejně jako u dokladů o absolvovaných

²³ § 11 vyhlášky č. 433/2013 Sb., o prokazování znalosti českého jazyka a českých reálií pro účely udělování státního občanství České republiky

²⁴ § 19 písm. g) zákona o státním občanství České republiky

²⁵ § 9 písm. e) zákona č. 21/2006 Sb. o ověřování, ve znění pozdějších předpisů

²⁶ § 14 odst. 4 a 5 zákona o státním občanství České republiky

zkouškách není možné předkládat pouze jejich prosté fotokopie. Je proto nezbytné, aby krajské úřady žadatele v tomto smyslu poučili a zajistily předložení originálů nebo úředně ověřených kopií takových dokladů. Originály mohou být na žádost žadatelům vráceny (společně s matričními doklady). Pokud žadatel odmítne doložit originál, případně ověřenou kopii uvedených dokladů, je nezbytné tuto skutečnost uvést do stanoviska úřadu k žádosti.

K prokazování splnění podmínek stanovených v § 14 odst. 4 a 5 zákona o státním občanství České republiky bylo ověřeno dotazem u Ministerstva školství mládeže a tělovýchovy, odboru středního a vyššího odborného vzdělávání a institucionální výchovy, že může být zkouška z českého jazyka a reálií „nahrazena“ doložením skutečnosti, že žadatel v minulosti absolvoval alespoň po dobu 3 školních let vyšší odbornou školu, na které byl vyučovacím jazykem český jazyk. Podle vyjádření Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy trvá studium na vyšší odborné škole podle § 92 odst. 2 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, v denní formě 3 roky včetně odborné praxe a u zdravotnických oborů vzdělání trvá až 3,5 roku. Tím, že je studium na vyšších odborných školách zakotveno ve školském zákoně, automaticky patří do kategorie, která je vymezena v ustanovení § 14 odst. 4 a 5 zákona o státním občanství České republiky.

K prokazování splnění výše uvedených podmínek bylo ověřeno dotazem u Ministerstva školství mládeže a tělovýchovy, odboru vysokých škol, že programy celoživotního vzdělávání podle § 60 zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (dále jen „zákon o vysokých školách“), nelze považovat za studium na vysoké škole pro účely prokazování splnění podmínek stanovených v § 14 odst. 4 a 5 zákona o státním občanství České republiky, neboť studiem na vysoké škole se rozumí pouze studium v bakalářském, magisterském a doktorském studijním programu podle § 45 a § 47 zákona o vysokých školách.

Pro úplnost lze uvést, že v originále nebo ověřené kopii je požadováno předložení zejména matričních dokladů uvedených v § 19 písm. a) až d) zákona o státním občanství České republiky, osvědčení o vykonání zkoušek z českého jazyka a českých reálií, vysvědčení, vysokoškolské diplomy s dodatky a potvrzení o studiu předkládané za účelem doložení nejméně tříletého studia na základní, střední, vyšší odborné a vysoké škole s českým vyučovacím (studijním) jazykem²⁷, potvrzení o bezdlužnosti vystavené zdravotní pojišťovnou, finančním úřadem, správou sociálního zabezpečení a celním úřadem a doklady o beztrestnosti v cizině.

12. Jak postupovat v případě, že žádost podává rumunský státní občan a předloží potvrzení ze základní školy, kterou absolvoval v Rumunsku s tím, že na této škole byl vyučovací jazyk český?
KÚ Ústeckého kraje

Jedná se o výjimečné případy žadatelů pocházejících z Banátu, kde s ohledem na velkou českou krajanskou komunitu základní školy s českým vyučovacím jazykem skutečně existují. Žadatelé by v takovém případě měli předložit originál nebo ověřenou kopii vysvědčení vystaveného v českém jazyce a současně potvrzení školy, z něhož musí být patrné, že studovali v českém jazyce a zároveň kolik let navštěvovali základní školu s českým vyučovacím jazykem. Prosté potvrzení

²⁷ § 14 odst. 4 a 5 zákona o státním občanství České republiky

pouze o délce školní docházky nebo samotná vysvědčení nepostačují k posouzení splnění podmínek dle § 14 odst. 4 a 5 zákona o státním občanství České republiky. V případě, že budou předloženy jiné než uvedené doklady (například potvrzení obecního úřadu na území Banátu), obrátilo by se Ministerstvo vnitra v průběhu správního řízení s dotazem na Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, zda je na základě doložených dokladů možné v konkrétním případě považovat podmínku stanovenou v § 14 odst. 4 a 5 zákona o státním občanství České republiky za splněnou.

13. K §15 odst. 3 zákona o státním občanství České republiky - prominutí některých podmínek stanovených pro udělení státního občanství České republiky. Z dosavadní praxe ministerstva uvést výčet důvodů hodných zvláštního zřetele pro prominutí zkoušky z českého jazyka a reálií.

KÚ Královéhradeckého kraje

Z dosavadní praxe lze příkladmo uvést tyto důvody pro prominutí splnění podmínky stanovené v §14 odst. 4 a 5 zákona o státním občanství České republiky:

- věk blížící se věku 65 let,
- nepříznivý zdravotní stav nebo jiné omezení, které ztěžuje osvojení zákonem požadovaných znalostí,
- absolvování studia češtiny včetně českých reálií v cizině.

Prominout splnění podmínky stanovené v § 14 odst. 4 zákona o státním občanství České republiky lze dále například z důvodu:

- absolvování státní jazykové zkoušky z českého jazyka, která však nebyla vykonána na škole s právem státní jazykové zkoušky²⁸,
- zkouška z českého jazyka jako cizího jazyka pro úroveň B1 nebo vyšší, která však není certifikovaná Asociací jazykových zkušebních institucí v Evropě (ALTE) a nebyla tak uskutečněna plnoprávným členem této asociace²⁹.

O prominutí zákonných podmínek pro udělení státního občanství České republiky vždy rozhoduje Ministerstvo vnitra. Zdůrazňujeme, že jde o demonstrativní výčet důvodů pro prominutí podmínek a Ministerstvo vnitra vždy dále přihlíží k jednotlivým okolnostem každého případu a prominutí podmínky vždy zvažuje zejména s ohledem na celkovou integraci žadatele v České republice a délku jeho pobytu na jejím území.

14. Doklady o beztrestnosti žadatele předkládané dle § 14 odst. 3 písm. b) a § 19 písm. e) zákona o státním občanství České republiky – lze nahradit cizozemský doklad o bezúhonnosti žadatele prohlášením žadatele, popř. potvrzením zastupitelského úřadu daného státu, že toto potvrzení nevydává, a požádat o prominutí předložení dokladu? Lze považovat za těžko překonatelnou překážku, pokud zastupitelský úřad domovského státu žadatele má zastoupení mimo území České republiky?

KÚ Pardubického kraje

²⁸ § 13 písm. b) vyhlášky č. 433/2013 Sb., o prokazování znalosti českého jazyka a českých reálií pro účely udělování státního občanství České republiky

²⁹ § 13 písm. d) vyhlášky č. 433/2013 Sb.

Za účelem určení, zda vyžadovat doklad o bezúhonnosti pouze z České republiky nebo i z ciziny, lze rozlišit kategorie osob podle délky pobytu v České republice a v zahraničí:

1. Osoby, které se v ČR zdržují ke dni podání žádosti po dobu delší 10 let a v tomto časovém úseku nepobývaly nepřetržitě déle než 6 měsíců v zahraničí, bezúhonnost v cizině neprokazují a cizozemský doklad o bezúhonnosti nepředkládají.
2. Osoby, které se v ČR zdržují ke dni podání žádosti po dobu delší 10 let, ale v tomto časovém úseku pobývaly nepřetržitě déle než 6 měsíců v zahraničí, předkládají doklad o bezúhonnosti vystavený státem, na jehož území nepřetržitě po dobu delší 6 měsíců pobývaly.
3. Osoby, které se v ČR zdržují ke dni podání žádosti po dobu kratší 10 let, předkládají doklad o bezúhonnosti, jde-li o jejich domovský stát, pokud se v období posledních 10 let ke dni podání žádosti nezdržovaly nepřetržitě déle než 6 měsíců v zahraničí (v jiném než domovském státě).
4. Osoby, které se v ČR zdržují ke dni podání žádosti po dobu kratší 10 let a v tomto časovém úseku pobývaly navíc nepřetržitě déle než 6 měsíců v zahraničí, dokládají doklad o bezúhonnosti, jde-li o stát, na jehož území nepřetržitě po dobu delší 6 měsíců pobývaly a zároveň doklad o bezúhonnosti z domovského státu.

Doklad o bezúhonnosti je definován v § 19 písm. e) zákona o státním občanství České republiky. Jedná se o výpis z evidence trestů nebo rovnocenný doklad vydaný příslušným soudem nebo správním orgánem cizího státu nebo jiný doklad prokazující bezúhonnost žadatele podle § 14 odst. 3 písm. b) zákona o státním občanství České republiky, nebo čestné prohlášení o bezúhonnosti. Doklad o bezúhonnosti nesmí být starší 6 měsíců ke dni podání žádosti.

Pokud je žadatelem doloženo, že cizí stát doklad o bezúhonnosti nevydává, předloží své čestné prohlášení a nežádá o prominutí předložení dokladu. V takovém případě se postupuje v souladu s § 19 písm. e) zákona o státním občanství České republiky.

Jak již bylo uvedeno v zápisu z porady s krajskými úřady z března 2014: „Důvodem pro prominutí předložení dokladu o cizozemské bezúhonnosti podle § 19 písm. e) zákona o státním občanství České republiky je situace, kdy dotčený stát takový doklad vůbec nevydává. Pokud dotčený stát takovýto doklad vydává, avšak žadatel žádá o prominutí jeho předložení, je potřeba zvážit, jaké jsou v individuálním případě dány překážky pro jeho obstarání. Pokud by obstarání tohoto dokladu bylo spojeno s těžko překonatelnou překážkou, je možné prominutí předložení cizozemského dokladu o bezúhonnosti podle § 67 odst. 3 zákona o státním občanství České republiky. Dále bylo uvedeno, že finanční důvody nemusí být vždy samy o sobě důvodem pro prominutí předložení cizozemského dokladu o bezúhonnosti.“

Z výše uvedeného je patrné, že pokud cizí stát doklad o bezúhonnosti vydává, resp. žadatel neprokáže potvrzením zastupitelského nebo jiného úřadu daného státu, že tento stát doklad o bezúhonnosti nevydává, Ministerstvo vnitra bez dalšího neakceptuje pouze čestné prohlášení žadatele o bezúhonnosti namísto výpisu z evidence trestů nebo rovnocenného dokladu vydaného příslušným soudem nebo

správním orgánem cizího státu nebo jiného dokladu prokazujícího bezúhonnost žadatele podle § 14 odst. 3 písm. b) zákona o státním občanství České republiky. V takovém případě by žadatel musel spolu s čestným prohlášením o bezúhonnosti předložit žádost o prominutí dokladu o své bezúhonnosti s uvedením důvodu a Ministerstvo vnitra žádost posoudí podle § 67 odst. 3 zákona o státním občanství České republiky.

Skutečnost, že zastupitelský úřad cizího státu s působností pro Českou republiku sídlí mimo území České republiky, nejčastěji ve Vídni či Berlíně, nelze považovat bez dalšího za těžko překonatelnou překážku. Lze si ale představit situaci, že žadatel má zdravotní omezení, které doloží zejména lékařskou zprávou, průkazem ZTP apod., čímž prokáže, že je pro něj z toho důvodu cesta mimo území České republiky „těžko překonatelnou překážkou“. O prominutí předložení dokladu rozhoduje Ministerstvo vnitra s ohledem na konkrétní podklady shromážděné v průběhu správního řízení.

Žádost o výpis z evidence rejstříku trestů členského státu Evropské unie lze podat i prostřednictvím kontaktního místa veřejné správy nebo prostřednictvím portálu veřejné správy datovou zprávou.³⁰

Pro úplnost je v příloze č. 1 k tomuto zápisu připojeno stanovisko Ministerstva vnitra čj: MV-14207-2/VS-2015 k ověření beztrestnosti na území USA ze dne 28.1.2015.

15. *Za jaké období ke dni podání žádosti požadovat potvrzení finančních úřadů o bezdlužnosti, neboť se v praxi vyskytuje nejednotnost. Vydávají se tři roky zpětně nebo pouze k aktuálnímu stavu?* **KÚ JČK**

Při podání žádosti na krajském úřadě žadatel předloží potvrzení stanovená v § 20 odst. 1 písm. b) zákona o státním občanství České republiky, že nemá v evidenci daní u orgánů Finanční správy České republiky ani u orgánů Celní správy České republiky evidován nedoplatek s výjimkou nedoplatku, u kterého je povoleno posečkání jeho úhrady nebo rozložení jeho úhrady na splátky k aktuálnímu datu, která nebudou starší 30 dnů. V případě, že má Ministerstvo vnitra pochybnosti o správnosti údajů uvedených v potvrzení nebo je jako podklad pro posouzení žádosti považuje za nedostatečné, může požádat o informaci orgány Finanční správy České republiky nebo Celní správy České republiky podle § 22 odst. 1 zákona o státním občanství České republiky.

Pokud žadatel předložil pouze aktuální potvrzení o bezdlužnosti vystavené orgánem Finanční správy České republiky nebo Celní správy České republiky a Ministerstvo vnitra bude mít v průběhu řízení pochybnosti o splnění podmínky plnění povinností upravených zvláštními právními předpisy na úseku daní, cel, odvodů a poplatků stanovené v § 14 odst. 6 zákona o státním občanství České republiky, může být žadatel vyzván k doložení potvrzení finančního úřadu nebo celní správy o bezdlužnosti za období posledních tří let ke dni podání žádosti.

³⁰ §11 až §11aa zákona č. 269/1994 Sb., o rejstříku trestů, ve znění pozdějších předpisů

Na základě jednání mezi zástupci Ministerstva vnitra, Generálního finančního ředitelstvím a Generálního ředitelství cel bylo ověřeno, že doklady o bezdlužnosti fyzických osob vůči Finanční správě České republiky a orgánům Celní správy České republiky zpětně za období posledních tří let vystavit lze³¹, nikoli však na počkání.³²

16. K § 77 zákona o státním občanství České republiky: Potvrzení o bezdlužnosti vystavené zdravotní pojišťovnou a správou sociálního zabezpečení nemají být stejně jako potvrzení finančního a celního úřadu starší 30 dnů ke dni podání žádosti?
ÚMČ Praha 8

Vzhledem k tomu, že právní úprava týkající se zřízení jednoho inkasního místa³³ dosud nenabyla účinnosti, je nezbytné postupovat podle § 20 odst. 1 písm. b) zákona o státním občanství České republiky. Potvrzení zdravotní pojišťovny a správy sociálního zabezpečení o bezdlužnosti budou předkládána za účelem posouzení splnění podmínky plnění povinností upravených zvláštními právními předpisy na úseku veřejného zdravotního pojištění a sociálního zabezpečení dle § 14 odst. 6 zákona o státním občanství České republiky k aktuálnímu datu tak, aby ke dni podání žádosti nebyla starší 30 dnů.

**17. Jaké zaujmout stanovisko k žádosti o udělení státního občanství samotnému nezletilému dítěti, v případě, že oba rodiče jsou cizinci ?
Jaké zaujmout stanovisko v případě, že o udělení státního občanství žádá pouze jeden z rodičů, do žádosti zahrne nezletilé dítě, ale druhý rodič nemá v České republice povolen ani trvalý pobyt ?**
KÚ JIH

Zaujetí stanoviska krajským úřadem k žádosti o udělení státního občanství České republiky je výhradně v jeho kompetenci. Obecně lze uvést, že se krajský úřad může vyjádřit ke všem poznatkům k osobě žadatele nebo jeho rodiny, které jsou mu známy, může při tom vycházet ze znalosti poměrů, okolností a situace každého případu a konkrétních dokladů připojených k žádosti. Pokud krajský úřad žádné poznatky k osobě žadatele či jeho rodiny nemá, pak lze doporučit, aby tuto skutečnost do stanoviska k žádosti uvedl.

V případě samostatných žádostí o udělení státního občanství podávaných za nezletilé děti lze pouze doporučit, aby se při podání žádosti zákonní zástupci dítěte vyjádřili k tomu, z jakého důvodu sami o udělení státního občanství nežádají.

18. Ke státoobčanskému slibu: V případě náhlé nepřítomnosti ředitele krajského úřadu, kdy je již vytištěna Listina o udělení státního občanství se jménem ředitele Krajského úřadu a státoobčanský slib je skládán před jím pověřenou osobou, je možné, aby ředitel Krajského úřadu podepsal pouze Listinu o udělení státního občanství a jím pověřená osoba, která slib přijala, podepíše zápis o složení slibu a protokol?
KÚ Libereckého kraje

Dle ustanovení § 27 odst. 4 zákona o státním občanství se státoobčanský slib skládá veřejně a slavnostním způsobem před ředitelem krajského úřadu, v hlavním

³¹ potvrzení finančního úřadu, celní správy a správy sociálního zabezpečení o bezdlužnosti za období posledních tří let ke dni podání žádosti - viz příloha č. 2

³² viz také zápis z porady (videokonference) ze dne 28.11.2014

³³ §77 zákona o státním občanství České republiky

městě Praze před ředitelem úřadu městské části hlavního města Prahy stanovené v příloze č. 1 k tomuto zákonu, nebo před jím pověřenou osobou.

Výše naznačeným způsobem lze řešit výjimečné situace, kdy je státoobčanský slib skládán před zástupcem ředitele krajského úřadu nebo před ředitelem pověřenou osobou z důvodu jeho neplánované nepřítomnosti v době konání slibu. Osoba, do jejíž rukou je slib skládán (ředitel, jeho zástupce nebo ředitelem pověřená osoba) podepíše jak záznam zápisu o složení státoobčanského slibu tak i Listinu o udělení českého státního občanství. Osoba, která ředitele zastupuje, ke svému podpisu připojí dodatek v zastoupení (v.z.).

19. *Některé problémy související s udělováním státního občanství týkající se dotazníku k žádosti o udělení státního občanství, stanoviska krajských úřadů k žádosti a skládání státoobčanských slibů*

Podle § 21 odst. 1 zákona o státním občanství České republiky krajský úřad vyplní se žadatelem dotazník k žádosti, který je uveden v příloze č. 2 k zákonu o státním občanství České republiky. V této souvislosti byly krajské úřady upozorněny, že je nezbytné vyplňovat dotazníky k žádostem ve spolupráci s žadatelem.

Dotazníky tak nebudou žadatelé vyplňovat sami bez spolupráce s pracovníky krajských úřadů. Pokud žadatel předloží doma vyplněný dotazník, krajský úřad jej ve spolupráci se žadatelem zkontroluje a ověří, zda je vyplněn čitelně, přehledně, bez většího množství škrťů. Pokud tomu tak není, krajský úřad takový dotazník odmítne a vyplní ve spolupráci s žadatelem dotazník nový.

Je nezbytné, aby byly vyplněny všechny rubriky dotazníku, včetně dalších kontaktních údajů (telefon, email) na žadatele, jeho měsíčního příjmu, údajích o finančních prostředcích, z nichž jsou v České republice zajišťovány žadatelovy životní potřeby a náklady, údaje o příjmech žadatele ze zahraničí.

V adresách trvalého pobytu žadatelů nebo v kontaktních adresách je třeba uvádět rovněž poštovní směrovací číslo.

Pokud jsou do žádosti zahrnuty děti, je nezbytné vyplnit samostatný dotazník ke každému dítěti, které je do žádosti zahrnuto. Vzor dotazníku k žádosti pro nezletilého žadatele je rovněž součástí přílohy č. 2 k zákonu o státním občanství České republiky.

Pokud jde obecně o stanoviska krajských úřadů k žádostem o udělení státního občanství, byly krajské úřady upozorněny na nutnost rozlišit ve stanoviscích jména a příjmení žadatelů. Určitou pomůckou může být datová stránka cestovního pasu, kde je příjmení odděleno od jména (více jmen) dvěma špičatými závorkami.

Dále byly krajské úřady upozorněny na důležitost bezchybně uvedených dat narození žadatelů ve stanoviscích k žádostem. Důvodem je zajištění bezchybného zavádění údajů o nových žadatelích do informačního systému ústřední evidence vedené Ministerstvem vnitra³⁴ a případné zjištění, že se jedná o opakovanou žádost o udělení státního občanství.

Pokud žadatelé odmítnou předložit určitý podklad k rozhodnutí, který je podle zákona o státním občanství České republiky nezbytnou náležitostí žádosti nebo výslovně stanovenou přílohou žádosti, či jinak odmítnou poskytnout krajskému úřadu

³⁴ § 50 zákona o státním občanství České republiky

potřebnou součinnost, uvede krajský úřad vždy tuto skutečnost do svého stanoviska k žádosti.

Krajské úřady byly vyzvány, aby Ministerstvu vnitra zaslali popis průběhu skládání státoobčanských slibů včetně textu pronášeného ředitelem krajského úřadu a textu pronášeného jednotlivými žadateli o udělení státního občanství za účelem sjednocení postupu a vypracování jednotné metodiky, resp. přehledu základních bodů, které budou krajskými úřady při skládání státoobčanských slibů dodržovány.

Pokud již mají krajské úřady požadované informace k dispozici, mohou je zaslat oddělení státního občanství a matrik odboru všeobecné správy Ministerstva vnitra emailem na adresu: obcanmat@mvcz.cz. Pokud požadované informace k dispozici nemají, mohou je Ministerstvu vnitra poskytnout bez zbytečného odkladu pouze v jednotlivých bodech.

III. NABÝVÁNÍ STÁTNÍHO OBČANSTVÍ PROHLÁŠENÍM

20. Přijímání prohlášení místně nepříslušným úřadem – vzhledem k nejednotné praxi, kdy některé úřady prohlašovatele, kteří je navštíví, odkážou na místně příslušný úřad, některé úřady prohlášení o nabytí státního občanství přijmou a následně je postoupí dle § 12 správního řádu příslušnému úřadu, je navrhováno praxi sjednotit

KÚ Libereckého kraje

Krajské úřady budou postupovat jednotně tak, že v případě osobního kontaktu bude prohlašovatel poučen, že se dostavil k úřadu, který není podle § 37 odst. 1 zákona o státním občanství České republiky místně příslušný k přijetí prohlášení a bude se svým podáním odkázán na úřad, který je podle jeho trvalého pobytu nebo posledního trvalého pobytu k přijetí prohlášení příslušný.

V případě doručení písemného prohlášení (podání) na nepříslušný úřad je pak nezbytné postupovat v souladu s § 12 správního řádu a podání pro nepříslušnost usnesením postoupit. Stejný postup je nezbytné zvolit i v případech, kdy bylo prohlášení učiněno osobně u nepříslušného úřadu (zejména z důvodu nedostatku relevantních údajů, kdy krajský úřad po zahájení řízení vycházel před ověřením údajů o místě trvalého pobytu prohlašovatele pouze z jeho tvrzení).

K tomuto bodu lze také obecně uvést, že pokud je umožněno fyzické osobě učinit podání před kterýmkoliv matričním úřadem nebo obecním úřadem, je to v zákoně výslovně stanoveno²¹. Pokud tato možnost v zákoně výslovně uvedena není, je nezbytné učinit podání (prohlášení) u věcně i místně příslušného úřadu. Správní poplatek vždy vybere úřad příslušný podle § 37 odst. 1 zákona o státním občanství České republiky.

K přijetí prohlášení podle § 36 zákona o státním občanství České republiky je příslušné Ministerstvo vnitra. Je-li přesto prohlášení podle § 36 zákona o státním občanství České republiky učiněno písemně před krajským úřadem, krajský úřad věc neprodleně postoupí usnesením podle § 12 správního řádu Ministerstvu vnitra včetně kolku v hodnotě 500,- Kč, pokud byl k prohlášení připojen, a současně o tom uvědomí toho, kdo prohlášení učinil.

21. Jak řešit případy, kdy je prohlášení o nabytí státního občanství (event. žádost o vydání osvědčení) učiněno prostřednictvím honorárního konzulátu, který není s odkazem na ust. § 37 odst. 1 (§ 44 odst. 2) ve spojení s § 27 odst. 4 zákona o státním občanství možné považovat za zastupitelský úřad, který je k podání ve věci státního občanství příslušný? **ÚMČ Praha 8**

K podání ve věci je v cizině příslušný zastupitelský úřad nebo konzulární úřad České republiky, s výjimkou konzulárního úřadu vedeného honorárním konzulárním úředníkem (dále jen „zastupitelský úřad“³⁵). Úkony, jež jsou v zahraničí činěny podle zákona o státním občanství České republiky, mohou být činěny před zastupitelskými úřady³⁵ České republiky. Tyto úřady pak odpovídají za správnost provedených úkonů.

Po projednání s Ministerstvem zahraničí Ministerstvo vnitra akceptovalo, s přihlédnutím k respektování specifických situací, které mohou nastat u fyzických osob činících podání podle zákona o státním občanství žijících trvale v zahraničí, postup, kdy fyzická osoba činící podání podle zákona o státním občanství učiní tento úkon osobně nikoliv přímo na zastupitelském úřadu, ale před honorárním konzulátem České republiky, kde zároveň učiní všechny další související úkony a předloží všechny potřebné doklady nezbytné pro následné meritorní vyřízení věci za dále uvedených předpokladů.

1. Honorární konzul svým podpisem potvrdí přijetí podání (žádosti), potvrdí ověření totožnosti žadatele, ověří jeho podpis na žádosti (a případném dotazníku) a následně podání spolu se všemi k němu doloženými podklady zašle místně příslušnému zastupitelskému úřadu.

2. Tento zastupitelský úřad pak podání úkonu věcně zkontroluje, a pokud bude obsahovat všechny předepsané náležitosti, opatří podání svým úředním razítkem a podpisem oprávněné úřední osoby a následně zašle v intencích § 44 odst. 2 zákona o státním občanství České republiky příslušnému krajskému úřadu do České republiky. Pokud zastupitelský úřad shledá předložené podklady včetně formálních náležitostí jako neúplné či ohledně nich má jiné pochybnosti (např. ohledně totožnosti žadatele), vyzve žadatele k jejich doplnění či k odstranění pochybností.

Zdůrazňujeme, že i v případě takto učiněného úkonu podle zákona o státním občanství České republiky bude odpovědnost za správnost učinění tohoto podání na zastupitelském úřadu, když se i na takto učiněný úkon bude hledět jako na žádost podanou před zastupitelským úřadem.

22. Připomínka k problematickému doručování Listin o nabytí/pozbytí státního občanství České republiky zastupitelskými úřady - problémy s průtahy při doručování uvedených listin, vyznačováním jejich převzetí a oznamování skutečnosti, že došlo k převzetí této listiny

Ministerstvo vnitra iniciovalo pracovní jednání se zástupci odboru konzulárních činností Ministerstva zahraničních věcí za účelem sjednocení činnosti jednotlivých zastupitelských úřadů na úseku státního občanství, při němž byly Ministerstvu zahraničních věcí sděleny připomínky a poznatky krajských úřadů k činnosti

³⁵ legislativní zkratka „zastupitelský úřad“ zavedená v § 27 odst. 4 zákona o státním občanství České republiky

zastupitelských úřadů na úseku státoobčanské agendy.

Všem zastupitelským úřadům České republiky byly rovněž zaslány dotazy týkající se zjištění způsobů doručování písemností v jednotlivých státech. O výsledku zjišťování budou krajské úřady informovány.

23. K § 32 zákona o státním občanství České republiky: navrhováno vložit do zákona o státním občanství České republiky povinnost připojit k prohlášení podle § 32 tohoto zákona osvědčení o státním občanství „rozhodného předka“ (toho, který byl československým státním občanem a od něhož je odvozována možnost nabytí státního občanství ČR prohlášením)

Je třeba, aby dítě, které je zahrnuto do prohlášení rodiče, předkládalo rovněž potvrzení o tom, že není slovenským státním občanem? ÚMČ Praha 1

Pro navrhovanou novelizaci § 32 zákona o státním občanství České republiky Ministerstvo vnitra neshledává závažné důvody.

Podle § 32 odst. 1 zákona o státním občanství České republiky může prohlášením nabýt státní občanství České republiky fyzická osoba, která byla k 31. prosinci 1992 státním občanem České a Slovenské Federativní Republiky a nebyla českým státním občanem ani státním občanem Slovenské republiky. Nabytí státního občanství České republiky tímto způsobem není umožněno fyzické osobě, která je ke dni učinění prohlášení státním občanem Slovenské republiky.

Podle § 32 odst. 2 zákona o státním občanství České republiky může fyzická osoba, jež je v přímé linii potomkem bývalého občana podle odstavce 1, státní občanství České republiky nabýt prohlášením, pokud nebyla českým státním občanem ani státním občanem Slovenské republiky.

Do prohlášení lze podle § 32 odst. 3 zákona o státním občanství České republiky zahrnout i dítě. Pro dítě lze učinit rovněž samostatné prohlášení.

Krajský úřad bude šetřit splnění podmínek najednou jak u rozhodného předka - bývalého občana České a Slovenské Federativní Republiky, tak i u osoby, která je jeho potomkem v linii přímé nebo dítětem, které bylo do žádosti zahrnuto.

Jedná se o správní řízení podle II. a III. části správního řádu. V případě, že chybějí podklady k doložení státního občanství předka, krajský úřad o tom prohlašovatele poučí a vyzve jej k doplnění chybějících podkladů, tak, aby byla bez důvodných pochybností doložena existence státního občanství rozhodného předka v souladu s ust. § 3 správního řádu. Za tímto účelem současně řízení přeruší podle § 64 odst. 1 písm. a) správního řádu.

V průběhu řízení je nezbytné ověřit, že všechny fyzické osoby, které prohlášení učinily nebo do něj byly zahrnuty, splňují zákonné podmínky stanovené v § 32 odst. 1 zákona o státním občanství České republiky, včetně podmínky, že nejsou ke dni učinění prohlášení slovenskými státními občany.

Pokud je do prohlášení zahrnuto dítě dle § 32 odst. 3 zákona o státním občanství České republiky, vede společné řízení krajský úřad, který je místně příslušný podle místa trvalého, popřípadě posledního trvalého pobytu rodiče - prohlašovatele na území České republiky. Pokud prohlašovatel trvalý pobyt na území České republiky nikdy neměl, provede řízení Úřad městské části Praha 1.

Všechny fyzické osoby, které prohlášení učinily nebo do něj byly zahrnuty, doloží podklady stanovené v § 32 odst. 4 písm. a) až c) zákona o státním občanství České republiky, včetně dokladu o tom, že nejsou ke dni učinění prohlášení státními občany Slovenské republiky.

24.K § 34 zákona o státním občanství České republiky – je možné cestou prohlášení o nabytí státního občanství dle § 34 zákona o státním občanství České republiky řešit případy, kdy bylo v minulosti vydáno „prosté“ osvědčení o státním občanství namísto osvědčení o nabytí státního občanství ČR dle § 6 zákona č. 40/1993 Sb.?
ÚMČ Praha 1

Ustanovení § 34 zákona o státním občanství České republiky má vyřešit státoobčanské postavení osob, kterým byly v minulosti chybou úřadu vystaveny doklady prokazující státní občanství České republiky, ačkoliv tyto osoby v době vystavení osvědčení (nebo jiného dokladu prokazujícího státní občanství České republiky) českými státními občany nebyly. Ustanovení § 34 zákona o státním občanství České republiky tedy nelze aplikovat na případy, kdy byla posuzovaná osoba státním občanem České republiky, avšak byl jí vydán pouze jiný druh osvědčení o státním občanství.

Pokud dotyčná osoba nabyla státní občanství České republiky prohlášením podle § 6 zákona č. 40/1993 Sb., o nabývání a pozbývání státního občanství České republiky a bylo jí vydáno „prosté osvědčení“ podle § 20 odst. 2 zákona č. 40/1993 Sb., nejedná se o případ, kdy by doklad prokazující státní občanství byl vydán neoprávněně, neboť dotyčná osoba byla v době vystavení osvědčení státním občanem České republiky.

S ohledem na skutečnost, že nyní lze dle ustanovení § 41 zákona o státním občanství České republiky prokazovat státní občanství osvědčením ne starším jednoho roku, ani případná oprava původního osvědčení (vystaveného nejpozději v roce 2013) by dotčené osobě neumožnila takovým dokladem existenci státního občanství České republiky prokazovat. Doporučujeme proto v takovém případě podání nové žádosti o vystavení osvědčení, v němž bude v souladu s ustanovením § 43 zákona o státním občanství České republiky uvedeno datum a způsob nabytí českého státního občanství.

Pokud by se jednalo o doklad prokazující státní občanství České republiky, který byl fyzické osobě vystaven neoprávněně, neboť nesplňovala podmínky pro nabytí státního občanství České republiky dle § 6 zákona č. 40/1993 Sb., o nabývání a pozbývání státního občanství České republiky, ve znění pozdějších předpisů, bylo by možné postupovat podle § 34 zákona o státním občanství České republiky, za předpokladu splnění všech zákonem stanovených podmínek.

Obecně k § 34 zákona o státním občanství České republiky:

Prohlášením lze nabýt pouze za splnění všech zákonem stanovených podmínek, kterými jsou:

1. existence neoprávněně vydaného dokladu prokazujícího státní občanství České republiky (osvědčení o státním občanství, občanský průkaz, cestovní doklad),
2. dobrá víra prohlášovatele o jeho státoobčanském statusu (existenci státního občanství České republiky) a

3. skutečnost, že neoprávněně vydaný doklad prokazující státní občanství prohlašovatele nebyl v zákonné lhůtě, která začíná dnem vystavení dokladu a končí uplynutím 10 let od jeho vydání, zrušen.

K bodu č. 1: K neoprávněnému vystavení dokladů docházelo typicky v případě osob, jež byly do 31.12.1992 státními občany České a Slovenské Federativní Republiky a narodily se na území nynější České republiky; chybou úředníka byl po 1.1.1993 vystaven občanský průkaz České republiky, ačkoli daná osoba nabyta narozením republikové slovenské státní občanství (popř. stala se slovenským občanem k datu 1.1.1969) s ohledem na slovenské státní občanství obou rodičů. Doklady prokazujícími státní občanství České republiky disponovala nepřetržitě až do podání žádosti o vystavení osvědčení o státním občanství České republiky (žádost byla podána kdykoliv po 1.1.2014) a v této souvislosti vyšlo najevo, že tato osoba nikdy nebyla státním občanem České republiky. Obdobná situace by mohla nastat při podání žádosti o vystavení nového cestovního pasu České republiky či občanského průkazu.

K bodu č. 2: Předpoklad dobré víry prohlašovatele musí být ze spisu krajského úřadu patrný. Je proto nezbytné, aby součástí spisu byly mj. podklady k vydání předchozích osvědčení o státním občanství, občanských průkazů, cestovních pasů, ze kterých bude vyplývat, že prohlašovatel na nesprávném vydání dokladu nenese žádnou vinu³⁶.

Ve věci nabytí státního občanství dle § 34 zákona o státním občanství České republiky nelze rozhodnout kladně tehdy,

- pokud prohlašovatel uváděl před vystavením předchozích cestovních pasů, občanských průkazů, osvědčení apod. nepravdivé skutečnosti či zamlčoval, resp. neuvedl, údaje o nabytí cizího státního občanství (není možné vycházet z jeho dobré víry).

Jedná-li se o bývalého českého státního občana a jeho dobrá víra ze spisu patrná není³⁷, bude možné opětovné nabytí státního občanství řešit dle ustanovení § 31 zákona o státním občanství České republiky, nikoliv dle § 34 zákona o státním občanství České republiky.

K bodu č. 3: Pakliže má dojít k nabytí státního občanství „za předpokladu, že takový doklad nebyl ve lhůtě 10 let ode dne jeho vydání zrušen“, nelze rozhodnout kladně v roce 2016 např. tehdy,

- když k vystavení cestovního pasu došlo poprvé v roce 2009 (jiné doklady prokazující státní občanství České republiky nikdy takové osobě vystaveny nebyly),
- když byl cestovní pas/občanský průkaz vystaven v roce 1994 a po skončení jeho platnosti uplynutím doby v něm vyznačené již žádosti o vystavení nového cestovního pasu/občanského průkazu nebylo vyhověno (dotčená osoba byla informována o tom, že není státním občanem České republiky).

³⁶ Viz důvodová zpráva k zákonu o státním občanství České republiky

³⁷ viz také nálezy Ústavního soudu č. 6/1996 Sb. ve věci návrhu na zrušení § 17 zákona č. 40/1993 Sb., o nabytí a pozbytí státního občanství České republiky

V této souvislosti upozorňujeme na rozdíl mezi zrušením platnosti dokladu, skončením platnosti dokladu pozbytím státního občanství a skončením platnosti dokladu uplynutím doby v něm vyznačené³⁸.

Nastane-li situace, že původní, neoprávněně vydané osvědčení o státním občanství České republiky, vystavil jiný úřad, než krajský úřad, který je v současné době dle ustanovení § 44 zákona o státním občanství České republiky příslušný ke zjišťování státního občanství, vzhledem ke změně trvalého pobytu dotčené osoby, učiní si tento úřad, který vede správní řízení, závěr o tom, že původní osvědčení bylo vystaveno v rozporu s právními předpisy. Je však nezbytné, aby o zjištěných poznatcích informoval rovněž úřad, který původní osvědčení vydal.

25. K § 35 zákona o státním občanství České republiky – jak posuzovat oprávněnost pobytu prohlašovatele v případě, že:

- a) Podle sdělení OAMP sám prohlašovatel neměl před dosažením věku 10 let povolen žádný druh pobytu, ale jeden z jeho rodičů nebo oba jeho rodiče ano a ve sdělení OAMP je výslovně uvedeno, že prohlašovatel nemá veden pobyt v materiálech cizinecké evidence svých rodičů.**
- b) Podle sdělení OAMP sám prohlašovatel neměl před dosažením věku 10 let povolen žádný druh pobytu na území České republiky, ale jeden z jeho rodičů nebo oba rodiče ano a ve sdělení OAMP je výslovně uvedeno, že prohlašovatel má veden pobyt v materiálech cizinecké evidence svých rodičů – započítáme pak pouze dobu, po kterou byl prohlašovatel veden v materiálech svých rodičů, nebo celou dobu, po kterou měli rodiče povolen pobyt?**
- c) Podle sdělení OAMP prohlašovatel neměl před dosažením věku 10 let povolen žádný druh pobytu, ale jeden či oba rodiče ano a OAMP neuvádí, zda měl prohlašovatel veden pobyt v materiálech cizinecké evidence svých rodičů.**

KÚ Středočeského kraje

K uvedenému dotazu bylo odkázáno na zápis z porady Krajských úřadů, odboru všeobecné správy Ministerstva vnitra a odboru azylové a migrační politiky Ministerstva vnitra z března 2014. Odbor azylové a migrační politiky Ministerstva vnitra upozornil na právní úpravu cizineckého práva v minulosti. Nezletilým osobám nebyl v České republice povolován pobyt samostatně, ale dítě bylo pouze zapisováno do průkazu o pobytu rodičů. Je tak třeba vycházet i z materiálů vedených k rodičům nezletilého.

„Bude proto třeba, aby případně takovýto pobyt dítěte na území České republiky realizovaný prostřednictvím pobytu jeho rodičů byl vyznačen i v doloženém vyjádření odboru azylové a migrační politiky. Krajský úřad ve svém dožádání uvede, že je třeba tyto skutečnosti poskytnout, má-li je pracoviště odboru azylové a migrační politiky k dispozici.

Odbor všeobecné správy a odbor azylové a migrační politiky zaujaly stanovisko, že v případě dětí, u kterých nelze dohledat žádné informace o jejich pobytu před nabytím účinnosti zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), nelze bezvýjimečně přijmout názor, na základě kterého by byl pobyt těchto dětí na

³⁸ §11 zákona č. 328/1999 Sb., o občanských průkazech, ve znění pozdějších předpisů a § 28 zákona č. 329/1999 Sb., o cestovních dokladech, ve znění pozdějších předpisů

území České republiky považován za oprávněný, nebude-li z provedeného dokazování pochybnost o tom, že zde děti skutečně žily. I zde platí zásada, že konečné posouzení o tom, zda jsou či nejsou splněny podmínky pro nabytí státního občanství České republiky prohlášením podle § 35 zákona o státním občanství České republiky, je na příslušném krajském úřadu, který ve věci přijetí prohlášení rozhoduje. Nicméně i s ohledem na složitý historický vývoj pobytového práva na území České republiky a udělování pobytu dětem mladším 15 let se doporučuje, aby v pochybnostech ohledně toho, zda zde prohlašovatel legálně (oprávněně) pobýval či nikoliv před dosažením 10. roku svého věku v období před nabytím účinnosti zákona o pobytu cizinců bylo postupováno ve prospěch prohlašovatele, pokud fakticitu pobytu lze prokázat i jinými důkazy.“

Z uvedeného vyplývá, že pokud je doložen faktický pobyt dítěte v České republice a současně oprávněný pobyt jeho rodičů na jejím území v posuzované době, lze mít za to, že se dítě na území České republiky zdržovalo oprávněně.

Pokud se územní pracoviště odboru azylové a migrační politiky ve svém sdělení nevyjadřuje ke všem skutečnostem výslovně vyžádaným krajským úřadem, je na něm, aby si je opětovně vyžádal.

26. Lze v případě vysoké absence vyplývající z předložených vysvědčení (300 – 500 hodin za pololetí) započítat celou dobu studia do faktického pobytu prohlašovatele na území České republiky, popř. vyžadovat ještě jiný důkaz faktického pobytu na území České republiky? KÚ Středočeského kraje

Pokud nebyly prohlašovatelem předloženy doklady, na základě nichž může krajský úřad v souladu s obecnými zásadami stanovenými správním řádem zjistit stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti³⁹ a dovodit splnění či nesplnění podmínek pro nabytí státního občanství dle § 35 zákona o státním občanství České republiky, pak je nutné vyzvat prohlašovatele k odstranění nedostatků podání. Krajský úřad zároveň řízení přeruší podle § 64 odst. 1 písm. a) správního řádu.

Lze doporučit, aby Krajské úřady věnovaly zvýšenou pozornost absenci posuzované osoby uvedené na školních vysvědčeních a v případě vysoké absence provedly propočet, zda je ze strany prohlašovatele beze všech pochybností prokázáno splnění podmínky stanovené v § 35 odst. 1 písm. b) zákona o státním občanství České republiky.

Pokud z důvodu vysokého počtu zameškaných hodin nelze považovat faktický pobyt za prokázaný, je potřeba ověřit fakticitu pobytu jiným způsobem (např. doložením povolení ředitele školy k vzdělávání podle individuálního vzdělávacího plánu⁴⁰ z důvodu nepříznivého zdravotního stavu). V případě vysoké absence prohlašovatele v průběhu školní docházky bude na něm, aby prokázal, že se i v době, kdy do školy nedocházel, zdržoval na území České republiky (např. právě z důvodu nemoci).

27. Pokud jde o prokazování fakticity pobytu, počítá se její délka (požadované 2/3) od povolení oprávněného pobytu cizince (např. od věku 1 roku) nebo je jejím počátkem dosažení věku 10 let? ÚMČ Praha 8

³⁹ § 3 správního řádu

⁴⁰ § 50 odst. 3 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů

Dle ustanovení § 35 zákona o státním občanství České republiky může prohlášením nabýt státní občanství fyzická osoba nejpozději do 3 let od dosažení věku 18 let, pokud

- a) má na území České republiky povolen trvalý pobyt,
- b) nejpozději od věku 10 let se až k datu prohlášení nejméně dvě třetiny této doby oprávněně zdržuje na území České republiky,
- c) nebyla pravomocně odsouzena pro trestný čin nebo provinění, pokud se na ni nehledí, jako by nebyla odsouzena.

V případě posuzování splnění podmínky dle § 35 odst. 1 písm. b) zákona o státním občanství České republiky budou krajské úřady vycházet z data povolení oprávněného pobytu prohlášovatele na území České republiky uvedeného ve vyjádření odboru azylové a migrační politiky Ministerstva vnitra. Pokud není známo přesné datum povolení oprávněného pobytu prohlášovatele, pak je nezbytné vycházet z určení počátku oprávněného pobytu podle závěru uvedeného k bodu č. 25 oddílu III části A tohoto zápisu (tedy od narození prohlášovatele nebo od data povolení oprávněného pobytu rodičům, pokud jim byl povolen až po narození prohlášovatele).

Z tohoto data pak budou krajské úřady vycházet při posuzování splnění požadované doby faktického pobytu prohlášovatele při výpočtu 2/3 z celkové délky oprávněného pobytu na území České republiky.

Příklad: prohlášovatel, nar. 12.2.1997, má povolen trvalý pobyt od 1.2.2001, prohlášení učinil 20.1.2016 ⇒ k datu učinění prohlášení činila délka jeho oprávněného pobytu 14 let a 11 měsíců, tj. 179 měsíců; dvě třetiny z této doby činí 119 měsíců (9 let a 11 měsíců).

V naprosté většině případů je tento způsob výpočtu rozhodného období pro prohlášovatele příznivější.

- 28. *Ve spodní části Listiny o nabytí státního občanství dle § 36 zákona o státním občanství České republiky je uvedeno „K nabytí státního občanství České republiky dochází dnem převzetí této listiny“. Lze datum převzetí listiny vyznačit za tímto textem a níže uvést údaje o oprávněné úřední osobě včetně jejího podpisu? Případně lze na Listinu dopsat text „Listina převzata dne“ a zde vyznačit datum, kdy došlo k jejímu převzetí? KÚ Ústeckého kraje***

Na tiskopis Listiny krajský úřad dopíše text: „Listina převzata dne“, za textem vyznačí datum, kdy došlo k jejímu převzetí a doplněný text opatří úředním razítkem, podpisem oprávněné úřední osoby a uvede datum podpisu oprávněné úřední osoby.

- 29. *K navrhované novelizaci § 35 a § 37 zákona o státním občanství České republiky: je navrhováno zakotvení povinného osobního učinění prohlášení (nemožnost učinění prohlášení právním zástupcem prohlášovatele), podmínku prokázání dvou třetin faktického pobytu na území České republiky z celkového oprávněného pobytu nahradit podmínkou prokázání faktického pobytu za celou dobu oprávněného pobytu a věkovou hranicí 21 let omezit učinění prohlášení, nikoli nabytí státního občanství prohlášením KÚ Karlovarského kraje***

Navrhované zakotvení omezení učinění prohlášení věkovou hranicí 21 let (nikoliv nabytí státního občanství) bude zohledněno v rámci případné novelizace zákona o státním občanství České republiky. O aktuálním výkladu Ministerstva vnitra k této problematice byly krajské úřady v minulosti informovány.⁴¹

Navrhované zakotvení povinného osobního učinění prohlášení a zakotvení podmínky prokázání faktického pobytu za celou dobu oprávněného pobytu je z pohledu Ministerstva vnitra nereálné, pro tento krok Ministerstvo vnitra neshledává závažné důvody.

IV. NABÝVÁNÍ STÁTNÍHO OBČANSTVÍ NAROZENÍM A URČENÍM OTCOVSTVÍ

30.K § 7 zákona o státním občanství České republiky: vzhledem k problematickému prokazování určení otcovství v zahraničí je Ministerstvu vnitra navrhováno, aby v případě, že je otec (státní občan České republiky) zapsán v rodném listu dítěte při jeho narození a rodiče předkládají znalecký posudek, odpadla povinnost předkládat doklad o původním souhlasném prohlášení o určení otcovství (cizozemská veřejná listina) ÚMČ Praha 1

Dle ustanovení § 7 odst. 1 a 2 zákona o státním občanství České republiky dítě nabývá státní občanství České republiky dnem, kdy bylo učiněno souhlasné prohlášení rodičů o určení otcovství státního občana České republiky (za předpokladu splnění podmínek stanovených v § 7 odst. 1 a 2⁴²). Pokud je souhlasné prohlášení rodičů o určení otcovství státního občana České republiky učiněno před narozením dítěte, nabývá dítě státní občanství České republiky za předpokladu splnění zákonných podmínek stanovených v § 7 odst. 1 a 2 zákona o státním občanství České republiky okamžikem narození (viz také bod č. 31 oddíl IV část A).

V případě, že je rodiči dítěte k žádosti o vystavení osvědčení o státním občanství předložen pouze rodný list dítěte, nelze z takového dokladu, až na výjimky, dovodit, jakým způsobem a zejména kdy rodiče souhlasné prohlášení o určení otcovství učinili (kdy bylo otcovství uznáno). Nelze připustit, aby bylo za datum určení otcovství považováno datum vystavení rodného listu (matriční doklad může být vydán kdykoli).

Pokud došlo k souhlasnému prohlášení rodičů o určení otcovství státního občana České republiky, bude tento právní úkon zapsán do matriční knihy vždy bez

⁴¹ stanovisko odboru všeobecné správy Ministerstva vnitra ze dne 8.8.2014, č.j.: MV-95345-40/VS-2013, k § 35 zákona o státním občanství České republiky

⁴² § 7

(1) Dítě, jehož matka není státní občankou České republiky, avšak je občankou jiného členského státu Evropské unie, Švýcarské konfederace nebo státu, který je smluvní stranou Dohody o Evropském hospodářském prostoru²) (dále jen „stát Evropské unie“), anebo má trvalý pobyt na území České republiky, anebo je bezdomovkyní, nabývá státní občanství České republiky dnem, kdy bylo učiněno souhlasné prohlášení rodičů o určení otcovství státního občana České republiky.

(2) Dítě, jehož matka není státní občankou České republiky, státu Evropské unie ani nemá trvalý pobyt na území České republiky, ani není bezdomovkyní, nabývá státní občanství České republiky dnem, kdy bylo učiněno souhlasné prohlášení rodičů o určení otcovství státního občana České republiky, pokud rodiče prokázali otcovství matričnímu úřadu genetickou zkouškou formou znaleckého posudku podle zákona o znalcích a tlumočnících.

ohledu na státoobčanský status dítěte, státoobčanský status a pobytový status jeho matky i bez ohledu na to, zda byl předložen znalecký posudek o prokázání otcovství genetickou zkouškou.

Pokud jde o splnění podmínek pro nabytí státního občanství České republiky podle § 7 odst. 2 zákona o státním občanství České republiky, nestačí pouze předložení genetického zkoušky formou znaleckého posudku. Ze znaleckého posudku nevyplývá vůle otce učinit souhlasné prohlášení o určení otcovství. Posudek sám o sobě může sloužit jako podklad pro soud v řízení o určení otcovství. K posouzení otázky, zda dítě nabylo státního občanství České republiky na základě § 7 odst. 2 zákona o státním občanství České republiky, je nezbytné doložení dokladu o tom, kdy bylo souhlasné prohlášení o určení otcovství státního občana České republiky učiněno. Tímto dokladem je především souhlasné prohlášení rodičů o určení otcovství, doložit lze rovněž potvrzení příslušného cizozemského úřadu o datu určení otcovství.

Pokud je vedle genetické zkoušky formou znaleckého posudku předložen pouze rodný list dítěte opatřený příslušnými ověřeními, kde je otec dítěte, který je českým státním občanem, zapsán, nevyplývá z předložených dokladů, na základě jaké právní skutečnosti byl otec do rodného listu zapsán. Je proto nezbytné vyzvat rodiče k předložení souhlasného prohlášení o určení otcovství či potvrzení o datu určení otcovství nebo jiného dokladu, z něhož bude patrné, zda a kdy bylo souhlasné prohlášení rodičů o určení otcovství učiněno. Pokud nebudou rodiče schopni doklad o souhlasném prohlášení o určení otcovství (souhlasné prohlášení o určení otcovství, potvrzení o datu určení otcovství nebo jiný doklad, z něhož bude patrné, zda a kdy bylo souhlasné prohlášení rodičů o určení otcovství učiněno) doložit, uvedou tuto skutečnost do protokolu a nahradí tento doklad svým čestným prohlášením, v němž uvedou konkrétní datum, kdy k souhlasnému prohlášení o určení otcovství došlo.

V této souvislosti lze odkázat na relevantní ustanovení zákona č. 91/2012 Sb., o mezinárodním právu soukromém⁴³.

Ministerstvo vnitra se již prostřednictvím Ministerstva zahraničních věcí obrátilo na všechny zastupitelské úřady České republiky v zahraničí s žádostí o zaslání podkladů ke způsobu zapisování otce do rodného listu dítěte v cizích státech, resp. určování otcovství, a to v termínu do konce září 2016. Na základě obdržených podkladů bude následně zpracován souhrnný přehled, který Ministerstvo vnitra poskytne všem krajským úřadům

31. Pokud je učiněno souhlasné prohlášení rodičů o určení otcovství před narozením dítěte, jehož matka splňuje podmínky dle § 7 odst. 2 zákona o

⁴³ § 54:

(1) Určení a popření rodičovství se řídí právním řádem státu, jehož příslušnost nabylo dítě narozením. Jestliže dítě získalo narozením více než jednu státní příslušnost, rozhoduje se podle českého právního řádu. Jestliže je to v zájmu dítěte, použije se právního řádu státu, v němž měla matka dítěte obvyklý pobyt v době jeho početí.

(2) Má-li dítě v České republice obvyklý pobyt a je-li to v jeho zájmu, použije se pro určení a popření rodičovství českého právního řádu.

(3) K platnosti určení rodičovství postačí, stane-li se podle právního řádu státu, v němž došlo k prohlášení o uznání rodičovství. Jestliže v cizím státě došlo v soudním řízení, nebo mimosoudně, v souladu s tamním právním řádem k popření rodičovství a k určení rodičovství jiné osoby, postačí to k platnosti určení rodičovství této osoby.

státním občanství České republiky, nabyde dítě státní občanství narozením dle § 4 zákona o státním občanství České republiky? KÚ Olomouckého kraje

Podle § 4 zákona o státním občanství České republiky nabývá dítě státní občanství České republiky narozením, je-li v den jeho narození alespoň jeden z rodičů státním občanem České republiky. Nabývání státního občanství České republiky určením otcovství pak upravuje § 6 a § 7 uvedeného zákona. Při výkladu zákona je nezbytné vždy vycházet z celého znění zákona a současně z jeho smyslu a účelu. Ustanovení § 4 zákona o státním občanství České republiky tedy nelze vykládat vytrženě z kontextu ostatních ustanovení zákona o státním občanství České republiky, ale pouze v návaznosti na jeho další ustanovení a ustanovení ostatních platných zákonů, neboť právní řád České republiky tvoří jednotný celek.

Jednou ze stěžejních zásad našeho občanského práva pocházející již z římského práva je zásada „matka je vždy jistá, otec nejistý“. Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (dále jen „občanský zákoník“), k určení otcovství konstruuje několik vyvratitelných právních domněnek⁴⁴. Podle § 776 odst. 1 občanského zákoníku je otcem dítěte manžel matky, narodí-li se dítě v době od uzavření manželství do uplynutí třístého dne poté, co manželství zaniklo nebo bylo prohlášeno za neplatné, anebo poté, co byl manžel matky prohlášen za nezvěstného. Z této skutečnosti je nezbytné vycházet při výkladu ustanovení § 4, § 6 a § 7 zákona o státním občanství České republiky a je tak nezbytné dovodit, že ust. § 4 zákona o státním občanství České republiky se vztahuje na děti narozené v manželství, když otcovství je určeno právě výše uvedenou domněnkou svědčící manželovi matky dítěte a alespoň jeden z rodičů je státním občanem České republiky nebo může jít o dítě, které se narodí mimo manželství a matka je státní občankou České republiky.

Narozením nabude státní občanství rovněž dítě, které se narodí neprovdané ženě-cizince nebo bezdomovkyni a bylo počato umělým oplodněním, když muž, který dal k umělému oplodnění souhlas, je státním občanem České republiky (§ 778 občanského zákoníku).

V případě, že otcovství nelze určit na základě první vyvratitelné domněnky, je možné je určit souhlasným prohlášením otce a matky dítěte před soudem nebo matričním úřadem podle § 779 odst. 1 a 2 občanského zákoníku.

V takovém případě je nezbytné při posuzování nabytí státního občanství České republiky postupovat podle § 6 a § 7 zákona o státním občanství České republiky. Zde je pak nezbytné rozlišovat nabytí státního občanství České republiky podle § 6 zákona o státním občanství České republiky, kdy bylo otcovství určeno pravomocným rozhodnutím soudu v souladu s §§ 417 – 425 zákona č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o zvláštních řízeních soudních“), a nabytí státního občanství České republiky podle § 7 odst. 1 a 2 zákona o státním občanství České republiky dnem, kdy bylo učiněno souhlasné prohlášení rodičů o určení otcovství, tedy včetně případů, kdy došlo k určení otcovství souhlasným prohlášením rodičů v souladu s § 415 či § 416 zákona o zvláštních řízeních soudních, viz dále také bod č. 33 oddílu IV. části A.

⁴⁴ § 776 a následující občanského zákoníku

Pokud je učiněno souhlasné prohlášení rodičů o určení otcovství státního občana České republiky před narozením dítěte a matka dítěte splňuje podmínky dle § 7 odst. 2 zákona o státním občanství České republiky, nabývá dítě české státní občanství na základě právní skutečnosti souhlasného prohlášení rodičů o určení otcovství. Uvedený úkon tak spadá do režimu § 7 zákona o státním občanství České republiky a v těchto případech je plněna oznamovací povinnost vůči Ministerstvu vnitra.

V této souvislosti připomínáme, že dle relevantních ustanovení § 17 odst. 1 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, může práva mít a vykonávat jen osoba. Dle ustanovení § 23 občanského zákoníku člověk má právní osobnost od narození až do smrti. Proto může dojít na základě právního úkonu, jímž je souhlasné prohlášení rodičů o určení otcovství k nenarozenému dítěti, k nabytí státního občanství České republiky až k datu narození dítěte.

Důvodem odlišné právní úpravy pro nabývání státního občanství České republiky u dětí narozených mimo manželství je vyloučení účelových souhlasných prohlášení o určení otcovství v souvislosti s možností nabytí českého státního občanství dítětem.

32. Jak má postupovat matriční úřad v případě, že genetická zkouška není předložena v souladu s § 7 odst. 2 zákona o státním občanství České republiky, tzn. že nemá formu znaleckého posudku dle zákona o znalcích a tlumočnících? KÚ Olomouckého kraje

Pokud došlo k souhlasnému prohlášení rodičů o určení otcovství státního občana České republiky, bude tento právní úkon vždy zapsán do matriční knihy bez ohledu na státoobčanský status a pobytový status dítěte, jeho matky i bez ohledu na to, zda rodiče prokázali matričnímu úřadu otcovství genetickou zkouškou formou znaleckého posudku.

V případě že nebyla v souladu s ust. § 7 odst. 2 zákona o státním občanství České republiky předložena genetická zkouška formou znaleckého posudku, je nezbytné, aby matriční úřad rodiče písemně informoval o tom, že dítě nebude zapsáno do státem vedených evidencí jako státní občan České republiky, neboť předložená genetická zkouška nemá požadovanou formu znaleckého posudku podle zákona č. 36/1967 Sb., o znalcích a tlumočnících, ve znění pozdějších předpisů. Znaleckou činnost mohou vykonávat pouze znalci zapsaní do seznamu znalců a tlumočnicků, nebo znalecké ústavy, kterými jsou právnické osoby nebo jejich organizační složky specializované na znaleckou činnost a jsou zapsány do seznamu znaleckých ústavů. Tento seznam vede a o zápisu do něj rozhoduje Ministerstvo spravedlnosti (§2 odst. 1 a § 21 odst. 1 a 2 zákona 36/1967 Sb.).

Matriční úřad dále rodiče poučí o tom, který úřad je dle § 44 zákona o státním občanství České republiky příslušný k posouzení případné žádosti o vydání osvědčení o státním občanství České republiky. Dále budou rodiče poučeni o možnosti podání žádosti o udělení státního občanství České republiky podle § 28 odst. 1 zákona o státním občanství České republiky, a to Ministerstvu vnitra ve lhůtě 1 roku ode dne, kdy bylo učiněno souhlasné prohlášení rodičů o určení otcovství (v případě, že bylo otcovství určeno ještě před narozením dítěte, ve lhůtě 1 roku ode dne jeho narození) a upozornit je, že se jedná o lhůtu prekluzivní. Uvedené sdělení bude založeno do příslušné sbírky listin.

Ministerstvo vnitra připravilo vzor zmiňovaného dopisu s poučením, který budou moci matriční úřady použít⁴⁵.

Ministerstvo vnitra se již setkalo i v případě znaleckého posudku pořízeného znalcem zapsaným do seznamu znalců dle zákona č. 36/1967 Sb., s podvodným jednáním rodičů dítěte, kdy byl obsah textu znaleckého posudku pozměněn tak, aby jeho závěr potvrzoval otcovství státního občana České republiky z hlediska biologického.

Proto je třeba zdůraznit, že matričnímu úřadu budou nadále předkládány originály znaleckých posudků, nikoli fotokopie, a v případě jakýchkoli pochybností se bude matriční úřad obracet přímo na znalce s dotazem, zda předložený posudek odpovídá tomu, který vyhotovil. V případě jakékoli zjištěné úpravy textu znaleckého posudku je nezbytné informovat Ministerstvo vnitra.

Pokud jde o doklad o genetické zkoušce prokazující otcovství vyhotovený cizozemským subjektem ve formě znaleckého posudku, bude taková zkouška akceptována, pokud o tomto dokladu nevzniknou důvodné pochybnosti (viz též § 67 odst. 2 zákona o státním občanství České republiky), jak bylo uvedeno na pracovních poradách KÚ, ÚMČ 1-22 a MMHMP 7., 12., 19. 11. 2013. *„Pokud bude doklad o genetické zkoušce prokazující otcovství vyhotoven subjektem cizího státu, bude takováto zkouška akceptována, pokud o tomto předloženém dokladu nevzniknou důvodné pochybnosti (viz též § 67 odst. 2 zákona o státním občanství České republiky). Doklad zároveň musí splňovat, co se týče jeho ověření a úředního překladu, náležitosti dle § 66 zákona o státním občanství České republiky. Dokladům o genetické zkoušce předloženým ze zahraničí je potřeba věnovat zvýšenou pozornost, a to zvláště, je-li předložena genetická zkouška ze států, kde by mohly vzniknout důvodné pochybnosti o její pravosti. Ke sjednocení aplikační praxe byly krajské úřady vyzvány, aby signalizovaly Ministerstvu vnitra takové případy.“*

V případě pochybností o dokladu o genetické zkoušce prokazující otcovství vyhotovenému cizozemským subjektem je nezbytné, aby se krajský úřad obrátil na Ministerstvo spravedlnosti s dotazem, zda je doklad možné považovat za posudek ve smyslu zákona o znalcích a tlumočnících. Stanovisko Ministerstva spravedlnosti k takovému dokladu zašle krajský úřad na vědomí Ministerstvu vnitra (stanovisko bude dáno na vědomí ostatním krajským úřadům).⁴⁶

33. Jak má být postupováno v případě, že soud zašle matričnímu úřadu nikoli rozsudek ve věci určení otcovství, ale oznámení o tom, že došlo k souhlasnému prohlášení o určení otcovství dle § 416 zákona o zvláštních řízeních soudních?
KÚ Kraje Vysočina

Zde je nezbytné rozlišovat nabytí státního občanství České republiky podle § 6 zákona o státním občanství České republiky, kdy bylo otcovství určeno pravomocným rozhodnutím soudu v souladu s §§ 417 – 425 zákona č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o zvláštních řízeních soudních“), a nabytí státního občanství České republiky podle § 7 odst. 1 a 2 zákona o státním občanství České republiky dnem, kdy bylo učiněno souhlasné prohlášení rodičů o určení otcovství, tedy včetně případů, kdy došlo

⁴⁵ Vzor dopisu je uveden v příloze č. 5

⁴⁶ Ministerstvo vnitra již v jednom případě ve spolupráci s příslušným krajským úřadem zaznamenalo případ falzifikace znaleckého posudku DNA. Ministerstvo vnitra následně v uvedené věci podalo trestní oznámení.

k určení otcovství souhlasným prohlášením rodičů v souladu s § 415 či § 416 zákona o zvláštních řízeních soudních. Tento projev vůle rodičů dítěte se promítne do protokolu, pořízeného soudem, a tato skutečnost je následně oznámena matričnímu úřadu. Nabytí státního občanství dítěte se v takovém případě, je-li matka dítěte cizinkou (osobou bez státního občanství), řídí ustanovením § 7 zákona o státním občanství.

Ustanovení § 6 zákona o státním občanství České republiky dopadá na případy, kdy je soudem pravomocně rozhodnuto ve věci určení otcovství, tzn. v souladu s §§ 417 – 425 zákona o zvláštních řízeních soudních – viz také zápis z porady s KÚ v listopadu 2013: „Uvedené ustanovení (§6) reflektuje, že pokud soud prováděl dokazování ve věci určení otcovství a následně na základě provedeného dokazování o určení otcovství pravomocně rozhodl, je nepochybné, že takto určený otec dítěte je jeho biologickým otcem.“

V případě, kdy má matriční úřad pochybnosti jakým způsobem došlo před soudem k určení otcovství (viz výše), obrátí se matriční úřad na příslušný soud a požádá jej o upřesnění dané věci, popřípadě zaslání podkladů, které jednoznačně prokáží způsob určení otcovství.

34. Jak se bude postupovat v případě, že otec (státní občan ČR) určí otcovství k dítěti a rodiče požádají o udělení státního občanství podle § 28 zákona o státním občanství České republiky a otec v průběhu řízení zemře? Jakým způsobem se v těchto případech bude posuzovat případná účelovost určení otcovství?
KÚ Olomouckého kraje

Pokud by k takové situaci došlo, je na Ministerstvu vnitra, aby z dokladů připojených k žádosti posoudilo, zda určení otcovství nemělo pouze účelový charakter a zda lze žádosti podle § 28 zákona o státním občanství České republiky vyhovět (rodiče dítěte při podání žádosti uvádějí, zda otec žije s dítětem ve společné domácnosti, podílí se na jeho výchově a výživě apod., viz také obsah dotazníku k žádosti). Záležit bude na konkrétních zjištěných skutečnostech. Vzhledem k rozmanitosti případů, které by mohly nastat, nelze poskytnout obecné informace o takovém postupu.

35. Obecně k plnění oznamovací povinnosti na úseku státního občanství, podle zákona o státním občanství České republiky - pokud dojde k nabytí státního občanství České republiky ze zákona, tedy zejména podle § 7 zákona o státním občanství České republiky a dále k nabytí českého státního občanství prohlášením zejm. podle § 31 zákona o státním občanství České republiky

Krajské úřady byly opětovně upozorněny, že je nezbytné, aby jejich oznámení o nabytí a pozbytí státního občanství České republiky, jež činí vůči Ministerstvu vnitra, obsahovaly všechny údaje obsažené v ustanovení § 52 odst. 1 zákona o státním občanství České republiky, tak aby Ministerstvo vnitra mohlo následně tyto údaje v souladu s citovaným zákonem do státoobčanské evidence vyznačit.

Viz zápis z porady konané dne 28.11.2014:

„K plnění oznamovací povinnosti o nabytí státního občanství České republiky podle § 7 odst. 1 zákona o státním občanství České republiky

Stejně tak byly krajské úřady byly upozorněny, že v případech, kdy je Ministerstvu vnitra oznamováno nabytí státního občanství České republiky dítětem na základě určení otcovství podle § 7 odst. 1 zákona o státním občanství České republiky, je nezbytné v tomto oznámení jednoznačně uvést státní občanství matky ke dni určení otcovství (tzn. aby bylo zřejmé, zda matka byla občankou členského státu EU), nebo uvést, že matka dítěte měla ke dni učinění souhlasného prohlášení o určení otcovství v České republice povolen trvalý pobyt, nebo že byla bezdomovkyní.

Bylo sděleno, že v takovém případě pak nepostačuje pouze předložení průkazu povolení pobytu pro cizince matkou dítěte, ale musí být zcela jednoznačně ověřeno, že ke dni určení otcovství disponovala matka dítěte právě statutem povoleného trvalého pobytu pro cizince. Tato skutečnost bude ověřena buď z průkazu povolení pro cizince dotyčné, nebo z cizineckého informačního systému. V rámci plnění oznamovací povinnosti vůči Ministerstvu vnitra pak bude vždy výslovně uvedeno (poznamenáno), že trvalý pobyt matky dítěte byl ověřen a jakým způsobem.

K plnění oznamovací povinnosti o nabytí státního občanství České republiky podle § 31 zákona o státním občanství České republiky

V případě, kdy krajský úřad rozhodl o nabytí státního občanství prohlášením podle § 31 zákona o státním občanství České republiky, je vždy nezbytné, aby krajský úřad v rámci plnění oznamovací povinnosti vůči Ministerstvu vnitra uvedl, jakým způsobem, resp. na základě jakého právního předpisu a jeho konkrétního ustanovení, prohlašovateli v minulosti pozbyl české státní občanství (popř. československé státní občanství)⁴⁷.

V. POZBYVÁNÍ STÁTNÍHO OBČANSTVÍ

36. *Navrhováno upřesnit postup vyznačení pozbytí státního občanství na dokladu o pozbytí státního občanství v případě jeho doručování prostřednictvím zastupitelského úřadu.*

KÚ Kraje Vysočina

Je nezbytné postupovat v souladu se zákonem. Listina o pozbytí státního občanství České republiky je v materiálním smyslu považována za rozhodnutí, její účinky nastávají dnem jejího doručení, lhůta pro převzetí listiny není stanovena. V této otázce dále odkazujeme na odpověď k bodu č. 22 oddílu III. části A tohoto zápisu.

37. *Je možné, aby si krajský úřad učinil závěr o existenci státního občanství České republiky v případě osoby, která učinila prohlášení o pozbytí státního občanství České republiky podle § 40 zákona č. 186/2013 Sb. na zastupitelském úřadě a nemá platný doklad o státním občanství ČR?*

⁴⁷ viz legislativní zkratka § 15 písm. b) zákona o státním občanství České republiky

Krajský úřad musí dle § 3 správního řádu postupovat tak, aby byl zjištěn stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti. V rámci správního řízení proto shromáždí všechny relevantní podklady k rozhodnutí včetně zjištění státoobčanského statusu prohlášovatele, neboť se jedná o úřad, který je zároveň příslušný ke zjišťování státního občanství dle § 44 zákona o státním občanství České republiky.

Pokud je to možné, zjistí způsob nabytí státního občanství České republiky prohlášovatelem úřední cestou ve státem vedených evidencích⁴⁸ bez přerušení správního řízení a touto cestou zároveň ověří, zda prohlášovatel přede dnem učinění prohlášení podle § 40 odst. 1 zákona o státním občanství České republiky české státní občanství nepozbyl (ve státem vedených evidencích⁴⁹, v informačním systému ústřední evidence vedené Ministerstvem vnitra⁵⁰).

Pokud ověření státoobčanského statusu prohlášovatele není možné úřední cestou bez přerušení správního řízení, resp. prohlášovatel nepředložil dostatek podkladů k ověření státoobčanského statusu, krajský úřad vyzve prohlášovatele k odstranění nedostatků prohlášení doplněním relevantních podkladů a správní řízení současně přeruší podle § 64 odst. 1 písm. a) správního řádu.

Pokud prohlášovatel požadované podklady doplní a na jejich základě lze bez důvodných pochybností ověřit jeho státoobčanský status i splnění ostatních zákonných podmínek, krajský úřad vydá doklad o pozbytí státního občanství České republiky prohlášením nebo doklad podle ust. § 40 odst. 7 písm. b) zákona o státním občanství České republiky o tom, že státní občanství České republiky pozbude.

⁴⁸ § 67 zákona o státním občanství České republiky

⁴⁹ § 67 zákona o státním občanství České republiky

⁵⁰ § 50 zákona o státním občanství České republiky

B. Matriční úsek

1. **Uvádění místa narození na osvědčení o státním občanství České republiky:**
Osoba narozená v roce 1946, na předloženém rodném listě vydaném v roce 1950 uvedeno místo narození např. Habartovice, okres Ústí nad Labem. Obec Habartovice není již samostatná, ale je jednou z částí města Ústí nad Labem. Na osvědčení uvedeme místo narození v podobě „Ústí nad Labem“ v souladu s ustanovením § 10 odst. 1 vyhlášky č. 207/2001 Sb., ve znění pozdějších předpisů? Nebo zapíšeme název obce včetně její části tj. „Ústí nad Labem, část Habartovice“, v souladu s ustanovením § 9 odst. 1 citované vyhlášky – uvedení místa matriční události? Jaká je praxe v ostatních krajích?
KÚ Ústeckého kraje

Místo matriční události se v zápise uvede

- a) názvem obce, a je-li členěna na části, též názvem její části, popřípadě i názvem katastrálního území, a číslem popisným nebo evidenčním; shoduje-li se název obce s názvem části obce, část obce se neuvádí,
- b) v hlavním městě Praze názvem části obce, katastrálního území, číslem popisným nebo evidenčním.⁵¹

Místo narození, nejde-li o zápis místa matriční události, se uvede v zápise

- a) názvem obce nebo vojenského újezdu a okresu, jde-li o narození v České republice, nebo
- b) názvem obce a názvem státu, jde-li o místo narození v cizině.⁵²

Názvy obcí a okresů nebo států se v matričním dokladu uvádějí *názvem existujícím v době vydání matričního dokladu*, který se uvede i do matriční knihy, není-li údaj o změně názvu obce uveden na úvodním listu matriční knihy vedené pro tuto obec. Na žádost lze původní název uvést do poznámky matričního dokladu.⁵³

Na osvědčení o státním občanství se uvádí datum a místo narození. Zákon o státním občanství, ani prováděcí právní předpis, neupravují způsob zápisu místa narození na osvědčení.

Na osvědčení bude uveden název obce existující v době vydání osvědčení, (bez uvedení části obce) a název státu. Narodila-li se osoba v obci Habartovice, která je dnes částí obce Ústí nad Labem, na osvědčení bude uveden pouze současný název obce a název státu, tj. Ústí nad Labem – Česká republika.

⁵¹ § 9 odst. 1 vyhlášky č. 207/2001 Sb., kterou se provádí zákon č. 301/2000 Sb., o matrikách, jménu a příjmení a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

⁵² § 10 odst. 1 vyhlášky č. 207/2001 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

⁵³ § 24 odst. 3 vyhlášky č. 207/2001 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

2. V informaci č. 4/2015 ze dne 24. 2. 2015 č. j. MV – 11954-1/VS – 2015 je uvedeno, že vietnamská právní úprava zná institut určení otcovství souhlasným prohlášením. Toto prohlášení se činí před soudem. Nebude-li otcovství k dítěti určeno ve Vietnamu, je v informaci doporučeno, aby rodiče dítěti určili otcovství souhlasným prohlášením před soudem v České republice. Je ale možno akceptovat určení otcovství souhlasným prohlášením i před matričním úřadem.

Pokud se rodiče obrátí se žádostí o určení otcovství na matriční úřad, v jakých případech akceptovat jejich žádost a kdy je odkázat, aby určili otcovství před soudem?
KÚ Olomouckého kraje

Prohlášení (o určení otcovství) se činí osobně před soudem nebo před matričním úřadem. Nezletilý, který není plně svéprávný, činí prohlášení vždy před soudem.⁵⁴

Jak se uvádí v Informaci č. 4/2015, vietnamská právní úprava zná institut určení otcovství souhlasným prohlášením rodičů; prohlášení se činí *před soudem*. Pokud si rodiče přejí určit otcovství před matričním úřadem, (a bude-li mj. splněna podmínka stanovená v ustanovení § 16 odst. 5 zákona o matrikách), lze takové prohlášení akceptovat. Rodiče je však třeba předem upozornit, že v domovském státě (Vietnam) mohou mít problémy, když podle vietnamské právní úpravy je možné učinit souhlasné prohlášení pouze před soudem. Rodiče stvrdí svým podpisem, že upozornění vzali na vědomí. Matriční úřad založí potvrzení spolu s kopií souhlasného prohlášení o určení otcovství do spisové dokumentace.

3. Jména a příjmení státních občanů Vietnamu

Ve vietnamštině je obvyklé uspořádání osobního jména v pořadí příjmení a za ním jméno (jména), tj. NGUXXX Thx Tuxx.

První slovo vietnamského osobního jména je příjmení, vše ostatní je jméno⁵⁵, není-li prokázáno, že příjmení je tvořeno dvěma slovy.

Státní občané Vietnamu mají v převážné většině případů **pouze jedno příjmení**.

	VIETNAMSKÁ SOCIALISTICKÁ REPUBLIKA		Vzor:
Národní výbor			
Kraj (město):			Číslo:
Obec (místní město):			Svazek:
Okres (okr. Město):			
RODNÝ LIST			
(OPIS)			
Příjmení a jméno:	Nguxxx Thx Tuxx	muž/žena:	muž
Den, měsíc, rok narození:			
Místo narození:			
Národnost:		Státní příslušnost:	Vietnam

⁵⁴ § 779 odst. 2 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník.

⁵⁵ KNAPPOVÁ, Miloslava. *Naše a cizí příjmení v současné češtině*. 2. vyd. Liberec: AZ KORT, s.r.o., 2008, s. 126. ISBN 80-238-8173-6.

Datový proužek v CD: P<VNMNGUXXX<<MIXX<LOXX<TRAXX<<<<<<<<<<<<...

[illegible]

(války) matriční knihy často nevedly, nebo byly zničeny, takže mnohým občanům byly matriční doklady vydány až několik let poté, kdy k matriční události došlo. Zápisy tak mnohdy neodpovídají skutečnosti, když matriční úřad zapsal do matričního dokladu to, co mu občan sám nahlásil, nebo to, co úřad sám uznal za vhodné. Navíc, samotní vietnamští státní občané si mnohdy nepamatují, kde se narodili, resp. přesně nechápou, na co se jich ptáme. Místo narození pro vietnamské občany není tolik důležité, jako místo, odkud pochází jejich rod, proto mohou za místo svého narození nesprávně považovat právě takové místo.

Do cestovních dokladů vietnamských státních občanů se jako místo narození zapisuje název provincie, nebo tzv. město pod ústřední (provinční) správou, jehož statut odpovídá statutu provincie (ve Vietnamu je nyní 5 takových měst - Hanoj, Haiphong, Can Tho, Danang a Ho Či Minovo Město). Správní centra některých provincií se jmenují jako provincie samotné, velmi často také dochází ke změně administrativního statutu a názvu jednotlivých míst. Bez důkladné znalosti vietnamského zeměpisu, historie a jazyka se v této oblasti proto nelze orientovat.

V návaznosti na shora uvedené bude do matričních knih, matričních dokladů a na Listiny uváděno místo narození vietnamských státních občanů následujícím způsobem:

1. V případě, že se alespoň jedno z míst narození uvedených v rodném listu (nejčastěji třetí v pořadí) shoduje s místem narození uvedeným v cestovním dokladu, zapíše se do matriční knihy či na Listinu toto místo.

Překlad z vietnamštiny.

Národní výbor:
Obec/obvod: Van Thang
Okr./m.č.: Ba Vi
Kraj/město: Ha Tay

Vietnamská Socialistická Republika
Nezávislost – Svoboda – Štěstí

Vzor
Číslo:
Svazek:

RODNÝ LIST (OPIS)

Příjmení a jméno:
Datum narození:

Pohlaví: žena

Místo narození:
Národnost: Vietnamská
Místo původu:

Van Thang , Ba Vi , Ha Tay
Státní příslušnost: Vietnam
Van Thang , Ba Vi , Ha Tay

P>VNM [REDACTED] <<<<<<<<<<<<<<<<<<<

Upozorňujeme, že presný názov miesta narodenia sa do matričnej knihy, na matričný doklad a na Listinu zapisuje dle úradného prekladu cizozemského matričného dokladu, cestovný doklad slouží pouze jako podpurný prostredek k overeni súčasného názvu miesta narodenia.

2. V případě, že místa narození uvedená v rodném listu jsou odlišná od místa narození uvedeného v cestovním dokladu dané osoby, resp. ani jedno z míst uvedených v rodném listu není shodné s místem uvedeným v cestovním dokladu, lze výjimečně připustit i čestné prohlášení. Takové prohlášení by mělo směřovat k objasnění současného názvu provincie či města pod ústřední správou uvedeného v rodném listu (prohlášení by tak mělo být pouze formálním úkonem, neboť aktuální název tohoto místa by měl být uveden v cestovním dokladu).

Místa narození budou zapisována výše uvedeným způsobem i v případech, kdy je u jednotlivých míst v úředním překladu rodného listu výslovně uvedeno „obec“, „okres“, „kraj“ atd. Nemusí se totiž jednat o obec, okres či kraj v našem smyslu slova a tlumočníci nemusí vždy najít správný český ekvivalent pro označení daného místa, neboť, jak je uvedeno výše, administrativní uspořádání Vietnamu je oproti České republice odlišné.

Při zápisu správné podoby názvu místa narození do matriční knihy a na Listiny doporučujeme používat seznamy, uvedené v následujících publikacích:

- *Slovník spisovné češtiny pro školu a veřejnost*. Praha: ACADEMIA, 2014.
- *Pravidla českého pravopisu*. Praha: ACADEMIA, 2010.
- *Index českých exonym*. Praha: Český úřad zeměměřičský a katastrální, 2006.

V zájmu zrychlení procesu vyřizování žádostí o udělení SO ČR prosíme všechny krajské úřady, aby při nabírání těchto žádostí vyhotovily kopii datové stránky cestovního dokladu vietnamského státního občana a přiložily ji k žádosti.

Zároveň žádáme o to, aby krajské úřady v případech, kdy se místa narození uvedená v rodném listu a cestovním dokladu žadatele liší, sepsaly s žadatelem výše uvedené písemné prohlášení.

5. Uvádění jména/jmen a příjmení bývalých českých/československých státních občanů

Plně odkazujeme na odpověď k dotazu č. 11 zápisu z porady krajských úřadů, která se konala v IVS Benešově ve dnech 1. – 2. října 2015.

Seznam příloh:

Příloha č.1

Stanovisko k ověřování beztrestnosti na území Spojených států pro účely zákona o státním občanství České republiky

Příloha č. 2

Potvrzení finančního úřadu, celní správy a správy sociálního zabezpečení o bezdlužnosti za období posledních tří let ke dni podání žádosti

Příloha č. 3

Přehled dvoustranných mezinárodních smluv upravujících otázku dvojího státního občanství, které Česká (Československá) republika uzavřela s některými cizími státy

Příloha č. 4

Přehled data ukončení platnosti smlouvy mezi ČSSR a SSSR o zamezení dvojího státního občanství ze dne 6.6.1980 (vyhlášena pod č. 71/1981 Sb.) ve vztahu k nástupnickým státům SSSR

Příloha č. 5

Vzor dopisu, kterým matriční úřad informuje rodiče dítěte, k němuž bylo určeno souhlasným prohlášením rodičů otcovství státního občana České republiky, že dítě nenabylo státního občanství České republiky, s poučením o zákonné úpravě a dalším možném postupu

Příloha č. 1

Ověřování beztrestnosti na území Spojených států pro účely zákona č. 186/2013 Sb., o státním občanství České republiky a o změně některých zákonů (zákon o státním občanství České republiky) - stanovisko

K prohlášení podle § 35 zákona o státním občanství České republiky prohlašovatel mimo jiné přiloží doklad o bezúhonnosti ve státech, ve kterých po dosažení věku 15 let pobýval nepřetržitě alespoň 6 měsíců (§ 35 odst. 2 písm. b) zákona o státním občanství České republiky).

V rámci správního řízení týkajícího se žádosti o udělení státního občanství České republiky se Ministerstvo vnitra zabývá také otázkou splnění podmínky popsané v § 14 odst. 3 písm. b) zákona o státním občanství České republiky, tedy prokázání toho, zda žadatel nebyl pravomocně odsouzen pro nedbalostní trestný čin k nepodmíněnému trestu odnětí svobody nebo pro úmyslný trestný čin, a to ve státě, jehož je občanem, pokud se zdržuje v České republice po dobu kratší než 10 let nebo ve státě, ve kterých se v posledních 10 letech přede dnem podání žádosti pobýval nepřetržitě více než 6 měsíců po dosažení věku 15 let.

V některých správních řízeních o přijetí prohlášení podle § 35 zákona o státním občanství České republiky nebo žádosti o udělení státního občanství České republiky je tedy vyžadován doklad popsaný v § 19 písm. e) zákona o státním občanství České republiky, tj. výpis z evidence trestů nebo rovnocenný doklad vydaný příslušným soudem nebo správním orgánem cizího státu nebo jiný doklad prokazující bezúhonnost žadatele (dále jen „doklad o beztrestnosti“).

Ohledně předkládání dokladu o beztrestnosti ze Spojených států pro výše uvedené účely zákona o státním občanství České republiky sdělujeme následující.

Ministerstvo vnitra ověřilo, že ve Spojených státech existuje celostátní doklad o beztrestnosti. Tento doklad však neobsahuje údaje o všech odsouzeních dotyčného ve Spojených státech, ale pouze informace o některých (závažnějších) trestných činech. Navíc bylo ověřeno, že v tomto dokladu nemusí být obligatorně uvedena odsouzení na území některých států, jež tvoří Spojené státy americké. Vystavení tohoto dokladu je dále bezpodmínečně spojeno s podáním žádosti na území Spojených států, v čemž lze shledávat těžko překonatelnou překážku pro obstarání tohoto dokladu.

Na základě výše uvedených skutečností nelze tento doklad považovat za doklad o beztrestnosti ve smyslu ustanovení § 19 písm. e) resp. ustanovení § 35 odst. 2 písm. b) zákona o státním občanství České republiky. Po dotčených osobách tak nebude k prohlášení podle § 35 zákona o státním občanství České republiky nebo k žádosti o udělení státního občanství České republiky vyžadováno předložení tohoto dokladu. Beztrestnost dotčené osoby ve Spojených státech bude ověřováno prostřednictvím prohlášení dotyčného o své beztrestnosti podepsané před konzulem na Velvyslanectví Spojených států v Praze. Kopii (vzor) tohoto prohlášení zasíláme v příloze.

Příloha č. 2

Finanční úřad pro Zlínský kraj
třída Tomáše Bati 21
761 86 ZLÍN

Územní pracoviště ve Zlíně
třída Tomáše Bati 21
761 86 ZLÍN

Čj.: 1281343/15/3301-51524-701898

Vyřizuje: Houšťová Hana

Oddělení vyměřovací IV

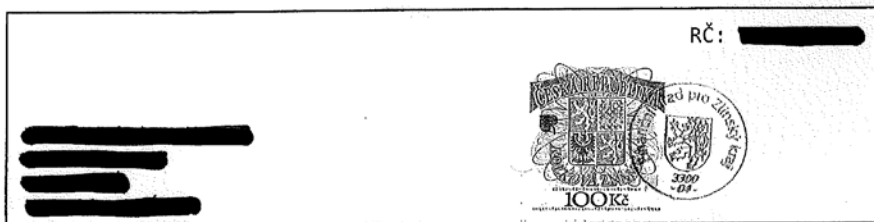
Telefon: 577 617 320 č. dveří: 433

Ve Zlíně
dne

Elektronicky podepsáno

17. 06. 2015

Ing. Ivana Holíková
vedoucí oddělení

P O T V R Z E N Í

Shora uvedený správce daně na základě žádosti o vydání potvrzení podle § 66 odst. 1 a § 67 odst. 3 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů o neexistenci daňových nedoplatků výše uvedeného daňového subjektu zaevidované dne 09.06.2015 pod č.j. 1281312/15/3301-51524-701898, potvrzuje ke dni 31.12.2013

neexistenci daňových nedoplatků

vůči orgánům Finanční správy České republiky.

Ing. Ivana Holíková
vedoucí oddělení

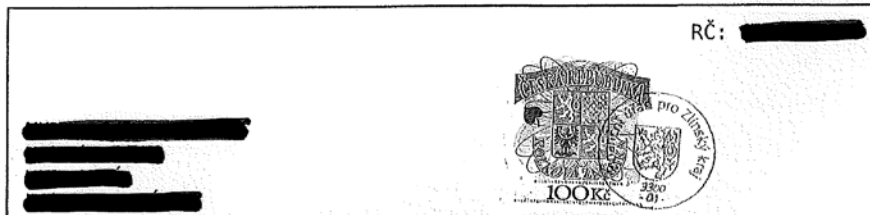
Finanční úřad pro Zlínský kraj
třída Tomáše Bati 21
761 86 ZLÍN

Územní pracoviště ve Zlíně
třída Tomáše Bati 21
761 86 ZLÍN
Čj.: 1281347/15/3301-51524-701898
Vyřizuje: Houšťová Hana
Oddělení vyměřovací IV
Telefon: 577 617 320 č. dveří: 433

Ve Zlíně
dne

Elektronicky podepsáno
17. 06. 2015

Ing. Ivana Holíková
vedoucí oddělení

P O T V R Z E N Í

Shora uvedený správce daně na základě žádosti o vydání potvrzení podle § 66 odst. 1 a § 67 odst. 3 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů o neexistenci daňových nedoplatků výše uvedeného daňového subjektu zaevidované dne 09.06.2015 pod č.j. 1281321/15/3301-51524-701898, potvrzuje ke dni 31.12.2014

neexistenci daňových nedoplatků

vůči orgánům Finanční správy České republiky.

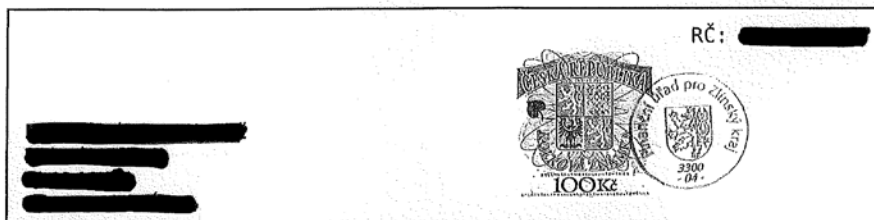
Ing. Ivana Holíková
vedoucí oddělení

Finanční úřad pro Zlínský kraj
třída Tomáše Bati 21
761 86 ZLÍN

Územní pracoviště ve Zlíně
třída Tomáše Bati 21
761 86 ZLÍN
Čj.: 1281351/15/3301-51524-701898
Vyřizuje: Houšťová Hana
Oddělení vyměřovací IV
Telefon: 577 617 320 č. dveří: 433

Ve Zlíně
dne

Elektronicky podepsáno
17. 06. 2015
Ing. Ivana Holíková
vedoucí oddělení

P O T V R Z E N Í

Shora uvedený správce daně na základě žádosti o vydání potvrzení podle § 66 odst. 1 a § 67 odst. 3 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů o neexistenci daňových nedoplatků výše uvedeného daňového subjektu zaevidované dne 09.06.2015 pod č.j. 1281325/15/3301-51524-701898, potvrzuje ke dni 09.06.2015

neexistenci daňových nedoplatků

vůči orgánům Finanční správy České republiky.

Ing. Ivana Holíková
vedoucí oddělení

10

10243 / 14

CELNÍ ÚŘAD PRO HLAVNÍ MĚSTO PRAHU
113 54, Praha 1, Washingtonova 7, P.O.BOX 741

149 00 Praha 4

VAŠ DOPIS ZNAČKY

NAŠE ZNAČKA
152897-2/2014-510000-41

VYŘIZUJE
Šnajdrová/4262

DATUM
22.10.2014

P O T V R Z E N Í

Na základě Vaší žádosti ze dne 16.10.2014, v souladu s ust. § 151 odst. 1 zákona č. 280/2009 Sb., Daňový řád v platném znění a § 14 odst. 6 zákona č. 186/2013 Sb., Zákon o státním občanství České republiky a o změně některých zákonů potvrzujeme, že žadatel

149 00 Praha 4, RČ:

nemá evidovány ke dni 21.10.2014 u Celního úřadu pro hl. m. Prahu žádné nedoplatky.

Žadatel v posledních 3 letech předcházejících dni podání žádosti neporušil závažným způsobem povinnosti vyplývající z jiných právních předpisů upravujících vstup a pobyt cizinců na území České republiky.

Tato informace je podávána pouze za Celní úřad pro hlavní město Prahu, neboť způsob vedení evidence tyto informace neumožňuje sdělit za celou Celní správu ČR.

Daňovým subjektem byl uhrazen správní poplatek ve výši Kč 100,--.

I. Vaňková
Mgr. Ivana Vaňková
vedoucí odb. 4 Správy příjmů a Vymáhání
CÚ pro hlavní město Prahu

OKRESNÍ SPRÁVA SOCIÁLNÍHO ZABEZPEČENÍ ČESKÁ LÍPA

Bezručova 3015, 470 30 Česká Lípa

(9)

adresát: Paní
[redacted]
Společnost
470 01 Česká Lípa 1

Váš dopis značky/ze dne

Naše značka (č.j.)

Vyřizuje linka

V České Lípě dne

45001/037785/14/210/KK

Kučerová K./487889302 17.12.2014

Potvrzení o stavu nedoplateků na pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, penále a přírůžce k pojistnému

Potvrzujeme, že fyzická osoba:

[redacted] 470 01 Česká Lípa 1

var. symbol OSVČ : 50567686

IČO : 745 31 247

var. symbol zaměstnavatele : -----

☒ **nemá** jako OSVČ a zaměstnavatel ke dni 17.12.2014 nedoplatek na pojistném (včetně záloh) na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti.

☐ **má** ke dni nedoplatek na pojistném (včetně záloh) na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti.

☐ jako OSVČ ve výši Kč.

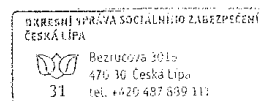
☐ jako zaměstnavatel ve výši Kč.

Na uhrazení výše uvedeného nedoplatku/jeho části ve výši byly povoleny splátky.

☐ Žadatelka není vedena jako plátce pojistného a správa sociálního zabezpečení neeviduje žádné nedoplatky na pojistném a penále na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti.

☒ Žadatelka **nemá** nedoplatek na pojistném na sociální zabezpečení **v posledních 3 letech předcházejících dni podání žádosti.**

Toto potvrzení se vydává pro potřeby získání českého občanství.

18.12.2014
Ing. Dana Pospíšilová
ředitelka OSSZ Česká Lípa

Příloha č. 3

Dvustranné mezinárodní smlouvy upravující otázku dvojího státního občanství, které Československo uzavřelo s některými cizími státy

Stát	Název a číslo publikace ve Sbírce zákonů (včetně případných pokynů a vysvětlivek Ministerstva vnitra k provádění smluv)	Datum vstupu v platnost	Datum ukončení platnosti a publikace této skutečnosti ve Sbírce zákonů
Spojené státy americké	Úmluva o naturalizaci mezi Československem a Spojenými Státy ze dne 16. 7. 1928 (vyhlášena pod č. 169/1929 Sb.; zákon č. 60/1930 Sb., jímž se provádí Úmluva)	14. 11. 1929	20. 8. 1997 (sdělení MZV č. 229/1997 Sb.); Úmluva se neaplikovala (neplatila) v době od 17. 9. 1938 do 7. 5. 1957; nevztahovala se na samostatně naturalizované osoby mladší 21 let;
Sovětský svaz	Úmluva mezi ČSR a SSSR o úpravě státního občanství osob s dvojím státním občanstvím ze dne 5. 10. 1957 (vyhlášena pod č. 47/1958 Sb.); Pokyny k provádění Úmluvy vydané MV ČSR dne 4. 9. 1958 pod č.j. NV/2-50/6714/58 (publikovány ve Sbírce instrukcí pro výkonné orgány národních výborů, ročník 1958, částka 17, poř. č. 98)	21. 7. 1958	5. 7. 1981 (ztratil platnost čl. 5 Úmluvy – vyhláška MZV č. 71/1981 Sb.)
Sovětský svaz	Smlouva mezi ČSSR a SSSR o zamezení vzniku dvojího státního občanství ze dne 6. 6. 1980 (vyhlášena pod č. 71/1981 Sb.); Vysvětlivky a pokyny k provádění Smlouvy vydané MV ČSR dne 4. 6. 1981 pod č.j. VS/3-50/6577/81	5. 7. 1981	28. 2. 2000 ve vztahu k Ukrajině (sdělení MZV č. 81/2000 Sb.m.s.); 5. 7. 2006 ve vztahu k Rusku, Bělorusku a Kyrgyzstánu (sdělení MZV č. 73/2006 Sb.m.s.); ukončení platnosti Smlouvy ve vztahu k ostatním nástupnickým státům SSSR viz 2. strana tabulky
Maďarsko	Úmluva mezi ČSSR a MLR o úpravě některých otázek státního občanství ze dne 4. 11. 1960 (vyhlášena pod č. 37/1961 Sb.); Vysvětlivky a pokyny k provádění Úmluvy vydané MV ČSR dne 14. 4. 1961 pod č.j. NV/2-50/1779/1961	19. 3. 1961	17. 10. 1996 (sdělení MZV č. 54/2000 Sb.m.s.)
Polsko	Úmluva mezi ČSSR a PLR o úpravě otázek týkajících se dvojího státního občanství ze dne 17. 5. 1965 (vyhlášena pod č. 71/1966 Sb.); Vysvětlivky a pokyny k provádění Úmluvy vydané MV ČSR dne 21. 5. 1966 pod č.j. NV-50/3061/4-66 (publikovány ve Sbírce směrnic pro národní výbory, ročník 1966, částka 5, poř. č. 6)	20. 5. 1966	20. 5. 2001 (sdělení MZV č. 123/2001 Sb.m.s.) a č. 83/2005 Sb.m.s.)
Německá demokratická republika	Smlouva mezi ČSSR a NDR o úpravě dvojího státního občanství ze dne 10. 10. 1973 (vyhlášena pod č. 37/1974 Sb.); Vysvětlivky a pokyny k provádění Smlouvy vydané MV ČSR dne 20. 3. 1974 pod č.j. VS/3-50/678/74	31. 3. 1974	3. 10. 1990 (sdělení MZV č. 123/1994 Sb.)
Bulharsko	Smlouva mezi ČSSR a BLR o úpravě dvojího státního občanství ze dne 31. 5. 1974 (vyhlášena pod č. 61/1975 Sb.); Vysvětlivky a pokyny k provádění Smlouvy vydané MV ČSR dne 9. 4. 1975 pod č.j. VS/3-50/787/75	4. 5. 1975	4. 5. 1995 (ukončení platnosti Smlouvy nebylo dosud publikováno ve Sbírce zákonů)
Mongolsko	Smlouva mezi ČSSR a MoLR o úpravě dvojího státního občanství ze dne 9. 7. 1984 (vyhlášena pod č. 96/1985 Sb.); Vysvětlivky (metodický návod) k provádění Smlouvy vydané MV ČSR dne 22. 10. 1985 pod č.j. VS/3-50/10651/85	20. 11. 1985	20. 11. 2005 (sdělení MZV č. 77/2005 Sb.m.s.)

Seznam použitých zkratk viz 2. strana tabulky

Příloha č. 4

MINISTERSTVO VNITRA
ODBOR VŠEOBECNÉ SPRÁVY, ODDĚLENÍ STÁTNÍHO OBČANSTVÍ A MATRIK
Nám. Hrdinů 3, 140 21 Praha 4

Datum ukončení platnosti smlouvy mezi ČSSR a SSSR o zamezení vzniku dvojího
státního občanství ze dne 6.6.1980 (vyhlášená pod č. 71/1981 Sb.) ve vztahu
k nástupnickým státům SSSR

Stát	Datum ukončení platnosti	publikace této skutečnosti
Estonská republika	28.8.1991	sdělení Ministerstva zahraničních věcí č. 96/2009 Sb.m.s.
Lotyšská republika	28.8.1991	sdělení Ministerstva zahraničních věcí č. 97/2009 Sb.m.s.
Litevská republika	28.8.1991	sdělení Ministerstva zahraničních věcí č. 98/2009 Sb.m.s.
Ukrajina	28.2.2000	sdělení Ministerstva zahraničních věcí č. 81/2000 Sb.m.s.
Uzbecká republika	23.3. 2000	sdělení Ministerstva zahraničních věcí č. 78/2009 Sb.m.s.
Republika Kazachstán	31.12.2000	sdělení Ministerstva zahraničních věcí č. 77/2009 Sb.m.s.
Ázerbájdžánská republika	29.3.2004	sdělení Ministerstva zahraničních věcí č. 73/2009 Sb.m.s.
Turkmenistán	30.3.2004	sdělení Ministerstva zahraničních věcí č. 74/2009 Sb.m.s.
Arménská republika	27.4.2004	sdělení Ministerstva zahraničních věcí č. 76/2009 Sb.m.s.
Republika Tádžikistán	29.5.2004	sdělení Ministerstva zahraničních věcí č. 75/2009 Sb.m.s.
Gruzie	8.9.2004	sdělení Ministerstva zahraničních věcí č. 82/2009 Sb.m.s.
Moldavská republika	25.8.2005	sdělení Ministerstva zahraničních věcí č. 81/2009 Sb.m.s.
Ruská federace	5.7.2006	sdělení Ministerstva zahraničních věcí č. 73/2006 Sb.m.s.
Běloruská republika	5.7.2006	sdělení Ministerstva zahraničních věcí č. 79/2009 Sb.m.s. (73/2006 Sb.m.s.)
Kyrgyzská republika	5.7.2006	sdělení Ministerstva zahraničních věcí č. 80/2009 Sb.m.s. (73/2006 Sb.m.s.)

Příloha č. 5

Pan/Paní

XXX

Matriční úřad na základě vámi učiněného souhlasného prohlášení o určení otcovství vystavil dne rodný list, který zasíláme v příloze/jste si již převzali.

Vzhledem k právní úpravě nabývání státního občanství České republiky na základě určení otcovství státním občanem České republiky vás upozorňujeme na následující.

1) Dle ustanovení § 7 odst. 1 zákona č. 186/2013 Sb., o státním občanství České republiky a o změně některých zákonů (dále jen „zákon o státním občanství“) nabývá státní občanství České republiky dítě, jehož **matka** není státní občankou České republiky, avšak je **občankou jiného členského státu Evropské unie**, Švýcarské konfederace nebo státu, který je smluvní stranou Dohody o Evropském hospodářském prostoru, anebo **má trvalý pobyt** na území České republiky nebo je bezdomovkyní, dnem, kdy bylo učiněno souhlasné prohlášení rodičů o určení otcovství státního občana České republiky.

2) Dle ustanovení § 7 odst. 2 zákona o státním občanství nabývá státní občanství České republiky dítě, jehož **matka není občankou jiného členského státu Evropské unie**, Švýcarské konfederace nebo státu, který je smluvní stranou Dohody o Evropském hospodářském prostoru, ani **nemá trvalý pobyt** na území České republiky a není ani bezdomovkyní, dnem, kdy bylo učiněno souhlasné prohlášení rodičů o určení otcovství státního občana České republiky, pokud rodiče prokázali otcovství matričnímu úřadu genetickou zkouškou formou znaleckého posudku podle zákona o znalcích a tlumočnících. V tomto případě dítě nabývá státní občanství České republiky **po předložení znaleckého posudku** (podle zákona č. 36/1967 Sb., o znalcích a tlumočnících, ve znění pozdějších předpisů, tzn. vypracovaný soudním znalcem) z oboru genetiky prokazujícího otcovství státního občana České republiky.

3) Na základě žádosti zákonných zástupců dítěte nebo jeho opatrovníka udělí Ministerstvo vnitra dle ustanovení § 28 zákona o státním občanství státní občanství České republiky dítěti, jehož matka není státní občankou České republiky, státu Evropské unie ani bezdomovkyní, k němuž bylo určeno otcovství státního občana České republiky souhlasným prohlášením rodičů, pokud určení otcovství státním občanem České republiky nemělo pouze účelový charakter, jehož cílem bylo zejména získání oprávnění k pobytu dítěte a jeho matky na území České republiky nebo zneužití systému státní sociální podpory v České republice.

Takovou žádost lze podat **pouze ve lhůtě jednoho roku od data učinění souhlasného prohlášení rodičů o určení otcovství, nejpozději do jednoho roku od jeho narození** (v rámci správního řízení ve věci takové žádosti je posuzováno, zda určení otcovství státním občanem České republiky nemělo pouze účelový charakter, jehož cílem bylo zejména získání oprávnění k pobytu dítěte a jeho matky na území České republiky nebo zneužití systému státní sociální podpory v České republice, kdy Ministerstvo vnitra zohledňuje zejm. skutečnost, zda otec dítěte žije s dítětem ve společné domácnosti nebo je s dítětem v pravidelném kontaktu, podílí se na výchově dítěte a plní vyživovací povinnost

vůči dítěti). V takovém případě dochází k nabytí státního občanství České republiky až dnem převzetí listiny o udělení státního občanství České republiky (nikoli ke dni narození či k datu určení otcovství).

V případě vašeho dítěte nedošlo k jeho zapsání do informačního systému evidence obyvatel, protože určením otcovství dítě automaticky nenabylo státní občanství České republiky (viz bod 1). Doporučujeme proto, abyste se neprodleně obrátili na územní pracoviště odboru azylové a migrační politiky Ministerstva vnitra (kontakty viz <http://www.mvcr.cz/clanek/sluzby-pro-verejnost-informace-pro-cizince-kontakty.aspx>), kde můžete požádat o povolení pobytu dítěte na území České republiky dle zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

Dle vašeho uvážení lze postupovat podle:

bodu 2), tj. opatřit si znalecký posudek z oboru genetiky (vypracovaný soudním znalcem), který předložíte tomuto/našemu úřadu a který bude prokazovat, že pan XXXX je otcem dítěte; následně bude dítě jako státní občan České republiky zapsáno do informačního systému evidence obyvatel,

bodu 3), tj. podat pro dítě žádost o udělení státního občanství České republiky, a to prostřednictvím krajského úřadu, zastupitelského úřadu České republiky v cizině nebo přímo u Ministerstva vnitra (bližší informace naleznete na <http://www.mvcr.cz/clanek/zvladni-uprava-udeleni-statniho-obcanstvi-ceske-republiky-podle-28-zakona-o-statnim-obcanstvi-ceske-republiky.aspx>); po převzetí listiny o udělení státního občanství České republiky bude dítě jako státní občan České republiky zapsáno do informačního systému evidence obyvatel.